

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРАВА ІМЕНІ КОРОЛЯ
ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
БІБЛІОТЕКА

Чікальова Світлана Олексіївна

В Україні наша доля й воля

Тематичний бібліографічний покажчик
до 25-ї річниці незалежності України

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК-2016

ББК 63.3 (4 УКР)

УДК 94 (477)' 1921 / 1991

Чікальова С.О. «В Україні наша доля й воля» : бібліографічний покажчик / Світлана Чікальова . – Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ Івано-Франківського університету права ім. Короля Данила Галицького.

Тематичний бібліографічний покажчик **«В Україні наша доля й воля»**, присвячений ювілею української держави.

Історична довідка про державність України у датах надасть змогу читачеві отримати необхідну інформацію про основні історичні події, які відбувалися в Україні протягом (1991-2016 рр.). У новітній історії України є дата, яку можна назвати найважливішою – це 24 серпня 1991 року. Саме в цей день Верховна Рада України прийняла історичний документ виняткового значення – Акт проголошення незалежності України, який є закономірним наслідком багатовікового прагнення українського народу, а 24 серпня відзначається як національне свято – День Незалежності.

Незалежність нашої держави стала реальністю. Україна має свій герб, прапор, гімн і державну мову. Проте, боротьба за національну культуру, за українську мову, а відтак і за державу – ще попереду.

З бездонного океану людської мудрості, багатовікового досвіду і накопичених знань увиразнюються, наче гребені найвищих хвиль, глибокі, мудрі, прекрасні думки. Українська афористика про державність, безцінна своєю користю в години роздумів, аналітичного мислення, творчих пошуків.

Пропонується для широкого загалу читачів: усім, хто цікавиться історією своєї незалежної Батьківщини.

©Укладач : Чікальова С.О. , ©Бібліотека Івано-Франківського університету права ім. Короля Данила Галицького , 2016

ЗМІСТ

Вступ	
Державність України у датах (історична довідка)	
Українська афористика про державність.....	
Бібліографія фонду бібліотеки Івано-Франківського університету права ім. Короля Данила Галицького.	
Додаток 1. Глосарій	
Додаток 2. Іменний покажчик_.....	

Вступ

*Коли ти вже воскресла, Україно,
то вознесися духом, вознесись!*

Роман Юзва

2016 рік, коли Україна відзначає 25-ліття незалежності, Український інститут національної пам'яті назвав Роком Державності – на честь низки історичних подій, які привели до проголошення, а потім відновлення Україною незалежності.

24 серпня 1991 року – поворотний день в історії України, нова ера розвитку незалежної України як держави: рішенням Верховної Ради України було ухвалено Акт проголошення незалежності України, збулись вікові прагнення українського народу.

Незалежність – це наша державність, можливість самостійно будувати європейську країну, рухатися вперед, удосконалюючи соціальні та економічні можливості, створюючи міцне правове і демократичне підґрунтя для побудови заможної, розвиненої та впливової держави.

Рекомендаційний бібліографічний покажчик **«В Україні наша доля й воля»** присвячений ювілею української держави.

Структурно покажчик складається з трьох розділів і двох додатків (глосарію і іменного покажчика).

Нормативні документи подано за офіційними виданнями і розміщено у логічній послідовності. Представлений розгорнутий бібліографічний апарат. Літературу, яку включено до покажчика, можна знайти у фонді бібліотеки університету права ім. Короля Данила Галицького.

Матеріал, зібраний у покажчику, буде корисним широкому колу громадськості: студентам, бібліотечним працівникам, працівникам органів державної влади й усім, хто цікавиться історією своєї незалежної Батьківщини.

Святкуймо і пам'ятаймо слова видатного українського політичного діяча, історика, публіциста польського походження В'ячеслава (Вацлава) Липинського (1882-1931), палкого патріота України: *« Ніхто нам не збудує держави, коли ми її самі не збудуємо, і ніхто з нас не зробить нації, коли ми самі нацією не схочемо бути. Державу Українську може здійснити наша любов до неї, а не зненависть до її ворогів. »*

ДЕРЖАВНІСТЬ УКРАЇНИ У ДАТАХ (історична довідка)

1991

24 серпня – позачергова сесія Верховної Ради УРСР ухвалила історичний документ виняткового значення для українського народу – Акт проголошення незалежності України. Каталізатором для цього рішення став державний переворот у СРСР 19-21 серпня 1991 року. Згідно з Актом, територія України стала неподільною і недоторканою, на якій чинними стали винятково Конституція і закони України.

8 жовтня – Верховна Рада України ухвалила закон «Про громадянство України». Право стати громадянином України одержав кожний, хто проживав на її території на час проголошення закону.

1 листопада – було проголошено Декларацію прав національностей України, яка гарантувала всім народам та національним групам, що проживають на території України, рівні політичні, економічні, соціальні та культурні права.

4 листопада – Верховна Рада України ухвалила закон «Про державний кордон України».

1 грудня в Україні відбулися вибори першого президента незалежної України. З шести кандидатів перемогу здобув Леонід Кравчук. Водночас було проведено

Всеукраїнський референдум, на якому за незалежність України проголосувало понад 90% учасників.

2 грудня Україну визнали Польща і Канада, **4 грудня** – Литва і Латвія, **5 грудня** – Росія і Болгарія, **19 грудня** – Швеція, **24 грудня** – Норвегія, **25 грудня** – Сполучені Штати Америки. Всього протягом першого року незалежності Україну визнали понад 140 держав світу.

7-8 грудня в Біловезькій Пущі в Білорусі лідери України, Росії, Білорусі (Л. Кравчук, Б. Єльцин, С. Шушкевич) констатували розпад СРСР і підписали угоду про створення Співдружності Незалежних Держав (СНД).

1992

15 січня – Президія Верховної Ради України ухвалила указ «Про Державний Гімн України» і затвердила музичну редакцію, автором якої є М. М. Вербицький.

22-23 січня – в Києві відбувся Перший Світовий конгрес українців. СКУ сьогодні є спілкою громадських (неурядових) організацій, яка діє з метою координації діяльності об'єднань української діаспори в 25 країнах світу. Конгрес об'єднує близько 300 громадських організацій закордонних українців.

28 січня – Верховна Рада України прийняла постанову "Про Державний прапор України" і закріпила за синьо-жовтим біколором статус офіційного прапора країни. Кольори прапору походять від герба Галицько-Волинської держави. Існує популярне тлумачення, за яким синій колір символізує небо, а жовтий – пшеничне колосся.

30 січня – Україна стала членом Ради з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ).

19 лютого – Верховна Рада України затвердила Малий Державний герб України. Конституцією також передбачений і Великий Державний герб, однак

досі його не прийнято. Центральною геральдичною фігурою герба є тризуб – знак княжої держави Володимира Великого. Окрім цього, згідно з Конституцією України, елементом Великого герба мусить бути герб Війська Запорозького.

20 лютого – Верховна Рада України ухвалила постанову «Про День незалежності України». Це державне свято, яке відзначається щороку 24 серпня на честь ухвалення Верховною Радою УРСР Акту проголошення незалежності України, що прийнято вважати датою створення держави Україна в її сучасному вигляді.

11 квітня – Президенти Росії та України призупинили дію указів про передачу Чорноморського флоту під юрисдикцію своїх країн. Почались тривалі російсько-українські переговори про статус флоту і його дислокацію.

27 квітня – Україна і 12 інших колишніх радянських республік стали членами Міжнародного валютного фонду і Світового банку.

29 квітня – Національна збірна України з футболу провела свій перший матч в Ужгороді проти збірної Угорщини в якому поступилася з рахунком 1:3. Цей день відзначається як Всеукраїнський День футболу.

6 червня – у Києві відбулося урочисте відкриття відродженого Університету «Києво-Могилянська академія», головним ініціатором відновлення якого став український літературознавець В'ячеслав Брюховецький, який став першим президентом академії.

25 червня – Верховна Рада України прийняла закон «Про національні меншини в Україні», в якому гарантувалися права громадянам усіх національностей на вільний розвиток національної свідомості та самовиявлення.

3 серпня – у Ялті президенти України Леонід Кравчук та Росії Борис Єльцин підписали угоду про принципи формування військово-морських України і ВМС

Росії на базі Чорноморського флоту колишнього СРСР - прийнято рішення про спільне використання Чорноморського флоту протягом трьох наступних років.

18 серпня – заснована Почесна відзнака Президента України, перша нагорода незалежної України (з 1996 – орден «За заслуги») для нагородження громадян за особисті заслуги у розбудові суверенної, демократичної держави, розвитку економіки, науки і культури України, за активну миротворчу, благодійну, милосердну, громадську діяльність. Відзнакою № 1 був нагороджений письменник Олесь Гончар.

19 серпня – у Києві почав роботу I Всесвітній форум українців.

22 серпня – під час урочистого засідання Верховної Ради в Києві президент УНР в екзилі Микола Плав'юк передав грамоту Державного центру УНР президентові України Леонідові Кравчуку із взаємоузгодженим твердженням, що Українська незалежна держава, проголошена 24 серпня 1991 року, є правонаступницею Української Народної Республіки.

серпень - I Міжнародний музичний фестиваль “Таврійські Ігри”. До 2006 р. включно місцем проведення фестивалю було місто Каховка Херсонської області. Свято проходило на набережній Каховського водосховища. Амфітеатром слугував схил пагорба.

12 листопада – починаючи з 23-ї години було припинено функціонування радянського рубля у грошовому обігу на території України. Єдиним законним засобом платежу став український карбованець, якого в готівковому обігу представляв купон Національного банку України.

1993

14 лютого – Україна, Польща та Угорщина підписали договір про співпрацю народів Карпатського регіону.

2 березня – указом Президента України засновано Національну академію медичних наук України. До складу АМН України спочатку входило 13 наукових установ. За 15 років, що минули, було створено ще шість наукових установ. Крім того у 2000 р. постановою Кабінету Міністрів України до підпорядкування Академії було передано ще 18 науково-дослідних інститутів. В установах АМН працюють понад 20 тисяч осіб, в тому числі біля трьох тисяч науковців, серед яких майже 2500 докторів і кандидатів наук. До персонального складу Академії входять 32 дійсних члени і 75 членів-кореспондентів.

16 липня – президент Леонід Кравчук видав указ про утворення на базі Луцького педагогічного інституту Волинського державного університету.

20 серпня – у Києві почався I Всесвітній з'їзд українських вчителів.

24 серпня – у Балаклаві під Севастополем на 19 кораблях прикордонних військ України вперше піднято державні прапори і військово-морські стяги України.

3 вересня – у Масандрі (Крим) президенти Росії та України Борис Єльцин і Леонід Кравчук підписали протокол про урегулювання конфлікту навколо Чорноморського флоту.

24 вересня – Міністерство юстиції України зареєструвало Організацію Українських Націоналістів (ОУН); головою партії став останній Президент України в екзилі Микола Плав'юк.

21 жовтня – на Всеукраїнському Православному Соборі Василь Романюк (Володимир) обраний Патріархом Київським і всієї Руси-України УПЦ-КП (інтронізований 24 жовтня у Софійському соборі).

10 листопада - в Києві біля Софійського собору затримані керівники релігійного угруповання «Біле братство» Юрій Кривоногов і його дружина Марія Цвигун, «Живий Бог Марія Деві Христос», які на 24 листопада призначили кінець світу.

1994

14 січня – у Москві під час зустрічі на найвищому рівні президенти Росії Борис Єльцин, США Білл Клінтон і України Леонід Кравчук підписали угоду про ліквідацію ядерної зброї в Україні та про виплату компенсацій за вартість урану в ядерних боєзарядах, розміщених на її території.

лютий – першу олімпійську медаль України на XVII Зимових Олімпійських іграх у Ліллегаммері (Норвегія) здобула фігуристка Оксана Баюл. Вона виконала одну з кращих коротких програм в історії фігурного катання (на музику П. Чайковського).

3 березня – Україна і США підписали договір про дружбу і співробітництво.

23 березня – у Брюсселі було підписано договір про співпрацю між Україною і Європейським Союзом.

27 березня – в Україні пройшли перші після розпаду СРСР парламентські вибори. У першому турі явка виборців склала 75,6% і було обрано 49 депутатів-мажоритарників. Другий тур пройшов 4 квітня і було обрано ще 287 депутатів.

7 травня – український боксер Андрій Синєпупов у бою з британцем Марком Рамсеєм першим в історії незалежної України здобув титул чемпіона світу серед професіоналів за версією WBO у легкій ваговій категорії до 61 кг. Бій відбувався на рингу Палацу спорту у Дніпропетровську.

10 липня – в Україні пройшов другий тур виборів президента, в якому переміг Леонід Кучма, котрий набрав 52,15% голосів (14 016 850) проти 45,06% (12 111 603) у чинного президента Леоніда Кравчука.

31 липня – в Сесрієрі (Італія) український спортсмен Сергій Бубка встановив свій останній, 17-й, світовий рекорд у стрибках з жердиною на відкритих стадіонах – 6 метрів 14 сантиметрів.

8 листопада – у матчі проти донецького «Шахтаря» у складі київського «Динамо» на поле вперше вийшов 18-літній форвард Андрій Шевченко.

17 листопада – Верховна Рада України скасувала Декларацію про суверенітет Криму.

5 грудня – у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї у Будапешті підписано меморандум про надання Україні гарантій безпеки з боку ядерних держав - США, Великобританії та Росії.

1995

17 березня – Верховна Рада України скасувала посаду президента Криму.

1 квітня - в присутності міністра оборони США Вільяма Перрі, в Україні почато демонтаж і знищення ядерного озброєння.

27 квітня – Верховна Рада України прийняла постанову про заснування ордена Богдана Хмельницького. Ухвалена Президентом Леонідом Кучмою **3 травня** того ж року, ця відзнака стала першою державною нагородою незалежної України, призначеною для нагородження громадян України за особливі заслуги у захисті державного суверенітету, територіальної цілісності, у зміцненні обороноздатності та безпеки України. Вперше вручення ордена III ступеня відбулося **7 травня** 1995 року.

15 травня – у Мінську міністри закордонних справ України та Білорусі парафували Договір про дружбу, добросусідство й співробітництво.

8 червня – Президент України Леонід Кучма і Голова Верховної Ради України Олександр Мороз підписали Конституційний договір між ВР і Президентом України про основні засади організації та функціонування державної влади в країні.

9 червня – у Сочі президенти України та Росії підписали угоду про окреме базування Чорноморського флоту РФ і Військово-морських сил України, а також про розподіл майна Чорноморського Флоту колишнього СРСР.

18 липня – біля стін Софіївського собору в Києві поховано українського церковного Патріарха Київського та всієї Руси-України (УПЦ КП) Володимира (Романюка). Подія наštтовхнулась на опір духівництва УПЦ МП і супроводжувалась побиттям учасників багатотисячної похоронної процесії із застосуванням сльозогінного газу. Активісти УНА-УНСО, які були на передньому краю маніфестантів, викопали могилу в асфальті й Патріарха Володимира поховали біля брами св. Софії.

10 серпня – на чемпіонаті світу в Гетеборзі (Швеція) українська спортсменка Інесса Кравець встановила світовий рекорд у потрійному стрибку - 15 м 50 см, який і досі не перевершений.

21 серпня – у Лондоні підписано документи про передачу Україні британської антарктичної станції «Фарадей», розташованої на мисі Марина острова Галіндез за 7 км від західного узбережжя Антарктичного півострова. Вона була придбана Україною в лютому 1996 року за символічну ціну в один фунт стерлінгів і була передана Англійським Антарктичним Товариством Україні та перейменована на «Академік Вернадський».

31 серпня – з космодрому Плесецьк (Архангельська область, Росія) успішно проведено запуск першого українського супутника «Січ-1» вітчизняною ракетою-носієм «Циклон». Цей запуск вперше здійснено під юрисдикцією України.

14 вересня – у Брюсселі відбулась офіційна церемонія прийняття Індивідуальної програми співробітництва між Україною і НАТО.

24 вересня – Україна відхилила пропозицію президента Білорусії Олександра Лукашенка про створення Митного союзу з Білорусією і Росією.

18 жовтня - Україна вступила до Ради Європи.

29 грудня – у Дніпропетровську відкрито метрополітен – перший на території колишнього СРСР після його розпаду. Нараховує 6 станцій, розміщених на трасі довжиною 7,1 кілометра.

1996

1 червня – з України до Росії перевезено останні ядерні ракети, в результаті чого країна остаточно отримала статус без'ядерної держави в обмін на ядерне паливо для атомних електростанцій, яке повернулося після переробки ракет, і гарантії від Росії та США своєї безпеки та територіальної цілісності. Остання шахтно-пускова установка міжконтинентальних твердопаливних ракет була ліквідована в Україні в 2001 році.

28 червня – було прийнято першу в українській історії Конституцію незалежної держави України, яка остаточно закріпила правові основи нашої держави, її суверенітет і територіальну цілісність. Цей день став державним святом України і відзначається щороку. Цікавим є те, що основний закон України було «створено» лише за ніч, що, мабуть, і поклало початок тенденції ухвалення багатьох важливих державних рішень у темну пору доби.

липень - на XXVI Літніх Олімпійських іграх в Атланті (США) українська гімнастка Лілія Подкопаєва завоювала дві золоті медалі зі спортивної гімнастики – в абсолютній першості та вільних вправах і срібну медаль за вправи на колоді.

21 серпня – указом Президента України Л. Кучми введено нову відзнаку – знак Президента «За мужність», який надається для відзначення військовослужбовців, працівників правоохоронних органів та інших осіб за особисті мужність і героїзм, виявлені при рятуванні людей, матеріальних цінностей під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, у боротьбі зі

злочинністю, а також в інших випадках при виконанні військового, службового, громадянського обов'язку в умовах, пов'язаних з ризиком для життя.

2 вересня – указом Президента України «Про грошову реформу в Україні» була введена в обіг національна валюта України – гривня.

18 жовтня – розпочав діяльність за новою Конституцією Конституційний Суд України.

1997

березень – виконуючи міжнародні зобов'язання, після вступу до Ради Європи, в Україні введено мораторій на виконання смертних вироків.

17 травня – закінчилась перша офіційна українська антарктична експедиція. Вона проходила на станції «Фарадей» на острові Галіндез Аргентинського архіпелагу, яку Україні в 1996 році передала Великобританія. Станція була перейменована у «Академік Вернадський», 6 лютого 1997 року на ній було піднято український прапор.

28 травня – у Києві голови урядів Російської Федерації та України підписали пакет документів про розподіл і базування Чорноморського флоту. Україні перейшли 18% кораблів Чорноморського флоту СРСР, а також військово-морські бази у Ізмаїлі, Одесі, Очакові, Керчі, Донузлаві і Балаклаві і ще 10 баз морської авіації. Натомість Росія отримала право розміщувати свій флот в Севастополі до 2017 року, утримувати на території України не більше 338 кораблів і суден та 25 тисяч військовослужбовців.

31 травня – у Києві відбулося підписання Договору про Дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Росією Президентами Л. Кучмою та Б. Єльциним. Серед головних пунктів договору було визнання територіальної цілісності й непорушності існуючих кордонів обох держав. Одночасно було розв'язане складне питання про розподіл Чорноморського

флоту і базу його розташування у Севастополі, яке залишалося невирішеним кілька років.

9 липня – на саміті Північно-Атлантичного альянсу в Мадриді було підписано Хартію про особливе партнерство між Україною та НАТО.

17 липня – із заявами та застереженнями Україна ратифікувала Європейську конвенцію з прав людини, прийняту відповідно до Загальної декларації прав людини з метою дотримання та забезпечення на своїй території прав та основоположних свобод людини.

15 серпня – в Україні засновано орден княгині Ольги, якою відзначають жінок за визначні заслуги в державній, виробничій, громадській, науковій, освітянській, культурній, благодійницькій та інших сферах суспільної діяльності, вихованні дітей у сім'ї.

19 листопада-5 грудня – український космонавт Леонід Каденюк здійснив короткостроковий політ у якості експериментатора на американському космічному кораблі-шатлі «Колумбія» (STS-87). Під час польоту виконував біологічні експерименти спільного українсько-американського дослідження з трьома видами рослин – ріпа, соя і мох, що мали на меті вивчення впливу стану невагомості на природні процеси у рослин.

1998

29 березня – відбулися парламентські вибори, участь у яких прийняли 30 політичних партій та партійних блоків. Абсолютним переможцем стала Комуністична партія України, яка завоювала 24,7% голосів і здобула 84 мандати.

25 травня – на спільному українсько-корейському підприємстві «АвтоЗАЗ-ДЕУ» в Запорізькій області з конвеєра зійшов перший автомобіль «Таврія-Нова» – модифікація, створена спільно з Daewoo, і спрямована на усунення

очевидних недоліків і поліпшення техніко-експлуатаційних показників української «Таврії».

23 серпня – указом Президента України Л. Кучми встановлена відзнака Президента України «Герой України» (з врученням ордена «Золота Зірка» або ордена Держави).

26 листопада – за самовіддане служіння науці, визначні досягнення в галузі зварювання та спеціальної електрометалургії, що сприяли визнанню й утвердженню авторитету вітчизняної науки у світі, відзнакою Президента України «Герой України» з врученням ордена Держави першим було нагороджено президента Національної академії наук України, академіка НАН України Бориса Євгеновича Патона.

26 листопада – указом Президента України Л. Кучми запроваджено «День пам'яті жертв голодоморів» – щорічний національний пам'ятний день в Україні, що припадає на четверту суботу листопада

1999

25 березня – в автокатастрофі на шосе під Борисполем при нез'ясованих обставинах загинув український політичний діяч В'ячеслав Чорновіл. Соратники Чорновола вважають його загибель політичним убивством, розслідування якого не завершене й досі.

12 серпня – набула чинності постанова Кабінету Міністрів України про закриття з 1 січня 2000 року в країні всіх витверезників.

29 серпня – у Київському районі Донецька біля регіонального спортивного комплексу «Олімпійський» відкрито прижиттєвий пам'ятник Сергію Бубці, тридцятип'ятиразовому рекордсмену світу, шестиразовому чемпіону світу, чемпіону Олімпійських ігор зі стрибків з жердиною.

9 жовтня – у Москві відбувся вирішальний футбольний матч між збірними Росії та України за право виходу в плей-офф чемпіонату Європи з футболу. Завдяки фантастичному удару українця Андрія Шевченка на останніх хвилинах матчу метрів із тридцяти і фантастично невдалій грі голкіпера росіян Олександра Філімонова, Україна звела матч в нічию – 1:1 - і отримала право зіграти стикові матчі із Словенією.

24 жовтня – у місті Рогатин Івано-Франківської області відкрито пам'ятник землячці Роксолані, коханій дружині турецького султана Сулеймана I Пишного.

31 жовтня – за результатами президентських виборів в Україні у другий тур вийшли діючий президент Леонід Кучма і лідер Компартії Петро Симоненко, котрі у першому турі набрали 36.5% та 22.2% голосів, відповідно.

14 листопада – Леонід Кучма вдруге обраний на посаду Президента України – у другому турі виборів з результатом 56% він переміг кандидата від Компартії України Петра Симоненка.

22 грудня – на посту прем'єр-міністра України затверджено колишнього голову Нацбанку Віктора Ющенка.

30 грудня – Конституційний Суд України визнав статті кримінального кодексу, що передбачали смертну кару, неконституційними.

2000

16 квітня – в інтернеті з'явилося видання «Українська правда», засноване та редаговане Георгієм Гонгадзе.

16 квітня – відбувся Всеукраїнський референдум – опитування думки громадян України з приводу реформації систем державного управління. Народ України дав ствердну відповідь на всі поставлені питання, але відповідні зміни у законодавство не були внесені Верховною Радою України.

16 вересня – у Києві зник український журналіст Георгій Гонгадзе. Ця подія, поряд з оприлюдненням звинувачень про можливу причетність влади до долі журналіста, стала причиною наймасштабнішої політичної кризи в Україні за останні 10 років, а також масових акцій протесту у Києві.

1 жовтня – у Сіднеї пройшла церемонія закриття XXVII Літніх Олімпійських ігор. Українські спортсмени завоювали на них 23 медалі, з них 3 золоті, 10 срібних і 10 бронзових.

15 грудня – в Україні остаточно припинила роботу Чорнобильська АЕС.

15 грудня – перша акція протесту «Україна без Кучми», викликана невдоволенням становища у суспільстві з економічними свободами, свободою слова. Каталізатором акції стало зникнення журналіста опозиційного видання – Георгія Гонгадзе.

2001

14 квітня – початок реконструкції Майдану Незалежності в Києві.

23 червня – на запрошення Президента України, єпископів Української Греко-Католицької та Римо-Католицької церков розпочався триденний офіційний візит глави Ватикану папи римського Іоанна Павла II в Україну.

7 жовтня - перший політ українського вертольоту АК1-3 «Слава».

5 грудня – розпочався перший Всеукраїнський перепис населення. Загальна кількість населення України в 2001 році становила 48 млн. 457 тис. осіб (міського – 67,2%, сільського – 32,8%; чоловіків – 46,3%, жінок – 53,7%); на території країни проживало 37541,7 тис. українців (77,8% від загальної кількості).

2002

23 січня – зігравши унічію з українським гросмейстером Василем Іванчуком у фінальному матчі за звання чемпіона світу за версією ФІДЕ, що відбувався в Москві, 18-річний українець Руслан Пономарьов достроково став чемпіоном. Він отримав приз у півмільйона доларів і став наймолодшим в історії ФІДЕ чемпіоном світу.

31 березня – в Україні пройшли чергові Вибори у Верховну Раду України. Половина депутатів Ради IV скликання обиралися на пропорційній основі в загальнодержавному окрузі, іншу половину було обрано в одномандатних округах. Прохідний бар'єр для партій і блоків становив 4 %. Блок «Наша Україна» став найбільшою фракцією у Верховній Раді, завоювавши 111 з 447 місць.

29 червня – Володимир Кличко стає Чемпіоном світу з боксу у важкій вазі за версією WBO, нокаутувавши у 6-му раунді американця Рея Мерсера.

8 липня – президент України Леонід Кучма підписав указ про інтеграцію України в структури НАТО.

2003

28 січня – у ході зустрічі президентів Росії та України Володимира Путіна і Леоніда Кучми підписано Договір про російсько-український державний кордон, який зафіксував сухопутну його частину і підтвердив, що Азовське море і Керченська протока є внутрішніми водами кожної з країн.

5 березня – Леонід Кучма ініціював конституційну реформу, суть якої полягала в ослабленні влади президента й передачі Верховній Раді права на формування уряду України.

6 березня – Верховна Рада України ухвалила закон «Про Державний Гімн України».

27 червня – постановою Кабінету Міністрів в Україні встановлена премія за кращу публіцистичну роботу в журналістиці ім. В'ячеслава Чорновола. Премія була заснована за пропозицією Державного комітету телебачення і радіомовлення і починаючи з 2004 року присуджується до дня народження В. Чорновола (24 грудня).

29 вересня – росіяни почали будівництво дамби від берегів Таманського півострова до українського острова Тузла з метою приєднання його до материкової частини Росії. Це привело до кризи україно-російських відносин. В листопаді 2003 прем'єр-міністри Росії і України домовились про припинення подальшого будівництва дамби, а 2 грудня 2003 на Тузлі відкрилася нова українська прикордонна застава.

2004

30 січня – створено першу статтю української Вікіпедії – «Атом».

24 квітня – Віталій Кличко, перемігши африканця Коррі Сандерса, став Чемпіоном світу з боксу в суперважкій вазі за версією WBC.

16 травня – українська співачка Руслана Лижичко з піснею «Дикі танці» виграла 49-й пісенний конкурс «Євробачення» у Стамбулі, здобувши тим самим право вперше провести конкурс в Україні. Максимальні 12 балів їй віддали глядачі Росії, Ізраїлю, Ісландії, Литви, Латвії, Естонії, Польщі і Туреччини.

23 серпня – указом президента Леоніда Кучми «на вшанування багатовікової історії українського державотворення, державної символіки незалежної України та з метою виховання поваги громадян до державних символів України» встановлено офіційне свято – День Державного Прапора України, яке святкується щороку 23 серпня.

10 листопада – Центрвиборчком оголосив остаточні результати першого туру виборів Президента України: Віктор Ющенко набрав 11 125 395 голосів (39,87 %); Віктор Янукович набрав 10 969 579 голосів (39,32 %).

21 листопада – пройшов другий тур виборів Президента України – Віктор Ющенко набрав 46,69% голосів, Віктор Янукович 49,42% голосів.

22 листопада – у зв'язку з численними системними порушеннями, що вплинули на результат виборів, в Україні почались масові акції протесту проти фальсифікації виборів – початок Помаранчевої революції. Основною ареною народного невдоволення став Майдан Незалежності.

2005

23 січня – на Майдані Незалежності в Києві за присутності 59 офіційних зарубіжних делегацій і близько 500 тисяч людей пройшла інавгурація Віктора Ющенка як третього Президента України.

18 травня – Верховна Рада України ратифікувала Оттавську конвенцію, за якою Україна брала на себе зобов'язання позбутися свого арсеналу протипіхотних мін, п'ятого за обсягом (після Китаю, Росії, США та Пакистану) у світі.

19 травня – на конференції Міністрів освіти країн Європи у Бергені (Норвегія) Міністр освіти України Станіслав Ніколаєнко підписав від імені України Болонську декларацію, угоду щодо стандартизації підходів до організації навчального процесу і функціонування вищої школи в Європейському Союзі.

21 травня – у київському Палаці спорту відбувся фінал 50-го пісенного конкурсу «Євробачення». Перемогу у ньому здобула грецька співачка Єлена Папарізу з піснею «My Number One».

31 липня – в Юрмалі (Латвія) на музичному конкурсі «Нова хвиля - 2005» представниця України Тіна Кароль зайняла друге місце.

3 грудня – Верховний Суд України ухвалив рішення, згідно з яким результати виборів Президента України 21 листопада 2004 року були сфальсифіковані (дії Центральної виборчої комісії визнано незаконними, а протокол ЦВК – недійсним).

8 грудня – Верховною Радою був прийнятий закон «Про внесення змін до Конституції України». Ці зміни стосувалися, насамперед, переходу до такої форми державного правління як парламентсько-президентська республіка. Багато змін запроваджувалося стосовно повноважень Президента та Верховної Ради.

24 грудня – з російського космодром «Плесецьк» запущено на орбіту український супутник «Січ-1М» (супутник дистанційного зондування Землі; 2-й у серії супутників "Січ").

26 грудня – пройшло повторне голосування другого туру виборів Президента України, за результатами якого з мінімальною перевагою черговим Президентом України було обрано Віктора Ющенка.

У **2004** році легендарний український футболіст Андрій Шевченко отримує «Золотий М'яч» – приз найкращому футболісту Європи, поповнюючи свій вже чималий послужний список: заслужений майстер спорту України з 2003 року, Герой України та перший українець, який виграв Лігу чемпіонів. Один із найрезультативніших бомбардирів єврокубкових турнірів за всі сезони, він також найкращий бомбардир національної збірної України в історії.

2006

17 лютого – Сенат США прийняв рішення про надання Україні статусу країни з ринковою економікою.

26 березня – в Україні пройшли чергові парламентські вибори, на яких найбільшу кількість голосів виборців набрала Партія регіонів (186 народних депутатів); друге місце зайняв Блок Юлії Тимошенко (129 народних депутатів),

третє — блок «Наша Україна» (81 народний депутат). Крім того, до парламенту пройшли СПУ (33 народних депутати) та КПУ (21 народний депутат).

20 квітня – в Україні почався офіційний продаж ігрової консолі PlayStation 3 компанії Sony.

23 травня – країни ГУАМ (Грузія, Україна, Азербайджан, Молдова) підписали в Києві Протокол щодо створення зони вільної торгівлі в рамках організації. В результаті, за 2 наступні роки внутрішній товарообіг між країнами-членами організації збільшився на 40%, і тільки за 2006 р. Грузія, Азербайджан та Молдова інвестували в українську економіку більше 1,6 млрд доларів США.

22 червня – була утворена Коаліція демократичних сил у складі фракцій Блоку Юлії Тимошенко, блоку «Наша Україна» та СПУ, в яку увійшло 243 народних депутати цих фракцій. Вона проіснувала менше місяця, коли з неї вийшла СПУ і створила коаліцію з Партією регіонів та комуністами.

1 вересня – в Автономній Республіці Крим почав працювати перший у світі справжній кримськотатарський телевізійний канал.

2007

10 квітня – в Мережі з'явився сайт Segodnya.ua. За три роки новачок перетворився в популярний портал, увійшовши в трійку найбільш відвідуваних новинних інтернет-ресурсів України.

18 квітня – УЄФА прийняв рішення про проведення Чемпіонату Європи з футболу 2012 року в Україні та Польщі.

30 вересня – в Україні відбулись позачергові парламенські вибори, на яких з перевагою понад 10% перемогла коаліція БЮТ-НУНС (Блок Юлії Тимошенко – Блок «Наша Україна – Народна Самооборона»), яка набрала 44,86% голосів; другою стала Партія регіонів з результатом 34,37%.

13 жовтня – у Львові встановили пам'ятник Степану Бандері на честь 65-річного ювілею Української повстанської армії.

2008

28 березня – Українська Вікіпедія сягнула межі в 100 000 статей.

16 травня – після чотирнадцяти років переговорів Україна стала 152-м офіційним членом Світової організації торгівлі.

17 травня – у прямому нічному ефірі телеканалу «Інтер» названо переможця телепроекту «Великі Українці». На це звання претендувало 14 тисяч осіб, за яких було віддано понад 800 тисяч голосів. Перші три місця зайняли Ярослав Мудрий, Микола Амосов та Степан Бандера.

25 липня – з нагоди святкування 1020-ї річниці хрещення Київської Русі в Україну здійснив свій другий візит Вселенський патріарх Варфоломій I – в аеропорту «Бориспіль» його зустріли президент України Віктор Ющенко і очільник Української православної церкви Московського патріархату митрополит Володимир (Сабодан).

8-24 серпня – в Пекіні пройшли XXIX Літні Олімпійські Ігри. Українська команда завоювала на Іграх 27 медалей (найбільша кількість за весь час участі незалежної України в Олімпійських іграх): 7 золотих, 5 срібних та 15 бронзових.

14 вересня – урочисте відкриття стадіону «Дніпро-Арена» у Дніпропетровську – першого сучасного стадіону в Україні.

17 вересня – у Пекіні закінчились Паралімпійські ігри. В офіційному медальному заліку збірна України з 74 (24 золотих, 18 срібних, 32 бронзових) нагородами посіла четверту сходинку. Перше місце в команди Китаю – 211 (89-70-52), друга позиція у Великобританії – 102 медалі (42-29-31), третьою стала команда США – 99 (36-35-28).

8 жовтня – Президент України Віктор Ющенко в телезверненні оголосив про припинення діяльності Верховної Ради шостого скликання та проведення дострокових парламентських виборів. Указ, опублікований наступного дня призначав вибори на 7 грудня.

11 жовтня – у Берліні Віталій Кличко переміг Семюеля Пітера і після чотирьох років перерви в професійній кар'єрі повернув собі пояс чемпіона за версією WBC.

23 жовтня – Європарламент визнав Голодомор злочином проти людяності і висловив співчуття українському народу.

15 листопада – в англійському Ліверпулі завершився Чемпіонат Європи серед боксерів-любителів, за підсумками якого збірна України вперше в своїй історії зайняла перше загальнокомандне місце. Золото в своїх вагових категоріях здобули Георгій Чигаєв, Василь Ломаченко, Іван Сенай, Олександр Усик.

25 листопада – у Дрездені на Всесвітній шаховій Олімпіаді українська збірна нагороджена «Кубком Нони Гаприндашвілі» за кращий сумарний результат жіночої та чоловічої команд.

2009

19 січня – врегулювання російсько-українського газового конфлікту – сторони підписали 10-річну угоду, що визначала умови відновлення транзиту і постачань до України за європейською схемою ціноутворення.

23 березня – Україна і Європейський Союз підписали в Брюсселі спільну заяву про модернізацію української газотранспортної системи. Декларацію підписали також президенти Європейського інвестиційного банку, Європейського банку реконструкції та розвитку і Світового банку.

7 травня – у Празі пройшов саміт Європейського Союзу, що дав старт програмі «Східне партнерство». Підсумкова декларація була підписана Білоруссю,

Молдовою, Грузією, Україною, Вірменією, Азербайджаном і всіма державами ЄС.

29 серпня – у центрі міста Донецька офіційно відкрито стадіон «Донбас-Арена», перший в Україні стадіон елітної категорії за акредитацією УЄФА та ФІФА, розрахований на 51 504 глядачів. Це перший стадіон у Східній Європі, спроектований і побудований відповідно до стандартів категорії «п'ять зірок»; вартість його будівництва склала 3 млрд. 200 млн. гривень (175,8 млн. євро).

17 вересня – вчені з Харківського фізико-технічного інституту представили перші в історії науки знімки атома.

17 листопада – Україна подала в корпорацію ICANN, що відає розподілом імен в Інтернеті, заявку на реєстрацію національного кириличного домена «.укр».

2010

17 січня – відбувся перший тур виборів Президента України серед 18 кандидатів. В другий тур вийшли Віктор Янукович і Юлія Тимошенко, які набрали 35,32% і 25,05% голосів відповідно.

20 січня – Президент України Віктор Ющенко підписав указ «Про присвоєння С. Бандері звання Герой України». Дане рішення викликало неоднозначну реакцію як в Україні, так і поза її межами.

28 січня – Президент України Віктор Ющенко указом «Про вшанування учасників боротьби за незалежність України у ХХ ст.» визнав воїнів УПА учасниками боротьби за незалежність України.

7 лютого – в Україні відбувся другий тур президентських виборів, на яких переміг Віктор Янукович. Він набрав 48,95% голосів проти 45,47% у Юлії Тимошенко.

21 квітня – у Харкові президентом України Віктором Януковичем та президентом Росії Дмитром Медведєвим підписано «Угоду між Україною і

Російською Федерацією з питань перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України». Термін перебування флоту було продовжено з 2017 до 2042 року в обмін на здешевлення для України російського газу шляхом застосування знижки у вигляді анулювання митних зборів.

1 липня – ухвалений закон «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», в якому Україна закріпила свій позаблоковий статус.

16 липня – в Одесі відкрився Перший Одеський міжнародний кінофестиваль, у конкурсній програмі якого було представлено 16 фільмів із США, Франції, Голландії, Іспанії, Італії, України, Польщі, Японії, Німеччини, Перу, Росії, Індії, Великобританії і Канади. Головний приз фестивалю – статуетку «Золотий Дюк» – отримав російський фільм режисера Андрія Кавуна «Дітям до 16...».

10 вересня – на київському «Автошоу 2010» ЗАЗ презентував електромобіль ЗАЗ Lanos фургон Електро і автобуси ЗАЗ-А10С31 та ЗАЗ-А10L50.

1 жовтня – Конституційний Суд України визнав незаконною конституційну реформу 2004 року і поновив чинність Конституції 1996 року. Україна повернулася до президентсько-парламентської форми правління.

3 жовтня – чоловіча збірна України виграла 39-у шахову Олімпіаду в Ханті-Мансійську.

31 жовтня – в Україні відбулись чергові вибори до місцевих рад. За партійними списками Партія регіонів вийшла на перше місце (36,2%), від неї значно відстала «Батьківщина» (13,1%), на третьому місці опинився «Фронт змін» (6,8%).

2011

23 березня – виборчий Синод єпископів УГКЦ обрав єпископа Святослава Шевчука Верховним архієпископом Києво-Галицьким, Главою Української греко-католицької церкви.

2 квітня – в Україні у перший рейс за маршрутом Харків-Київ вирушив швидкісний поїзд, розрахований на рух зі швидкістю до 160 кілометрів на годину, виробництва Крюківського вагонобудівного заводу.

26 вересня – на 16-му чемпіонаті світу з боксу в Баку (Азербайджан), який зібрав рекордну кількість – 127 країн-учасниць, українські спортсмени завоювали 4 золоті та одну срібну медаль і перемогли в командному заліку.

8 жовтня – у Києві відбулася урочиста церемонія відкриття реконструйованого НСК «Олімпійський».

29 жовтня – у Львові проведено урочисте відкриття нового стадіону «Арена Львів», на якому проходитимуть ігри Євро-2012. Чотириповерховий стадіон 5-го покоління вміщує майже 35 тисяч глядачів. Першим матч, зіграним на стадіоні, була товариська зустріч збірних Австрії і України, яка відбулась 15 листопада 2011 року.

1 листопада – на території всієї України розпочали мовлення загальнонаціональні мережі цифрового мовлення МХ-1, МХ-2, МХ-3 та МХ-5 у цифровому стандарті DVB-T2.

27 грудня – у Києві відкрита ювілейна 50-та за ліком станція метро «Виставковий центр».

2012

11 квітня – указом Президента України «Про додаткові заходи з підготовки та відзначення 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка» 2014 рік оголошено роком Великого Кобзаря.

12 квітня – Національна скаутська організація України Пласт (НСОУ Пласт) відзначила своє 100-річчя. Масштабне святкування відбулося у 22 областях України – саме таку територію охоплює діяльність однієї із найбільших скаутських організацій у світі і найбільшої в Україні. Метою Пласту є сприяння всебічному патріотичному самовихованню української молоді на засадах християнської моралі, на свідомих, відповідальних та повновартісних громадян місцевої, національної та світової спільнот, і на провідників українського суспільства. 12 квітня 1912 року у Львові пластуни склали першу Пластову присягу, тому саме цей день і вважають днем заснування українського Пласту.

7 травня – у квітні 2012 українська Вікіпедія увійшла в двадцятку найбільш відвідуваних у світі з показником 50,7 мільйонів переглянутих сторінок. Це на 58 % або в 1,58 разів більше проти квітня 2011 (32,0 млн.). За темпами зростання популярності серед 20-ти найбільш відвідуваних Вікіпедій – українська на другому місці і поступається лише китайській.

10 травня – Донецький «Шахтар» усьоме став чемпіоном України з футболу.

8 червня – у Варшаві матчем Польща-Греція розпочався 14-й Чемпіонат Європи з футболу, який проходив у двох країнах, Україні та Польщі. Євро-2012 завершився 1 липня 2012 року фінальною грою в Києві. Під час Євро-2012 Україну відвідали більше 8 млн людей.

3 липня – Верховна Рада України у другому читанні 248 депутатськими картками прийняла законопроект «Про засади державної мовної політики», внесений народними депутатами Вадимом Колесніченком та Сергієм Ківаловим 7 лютого 2012 року. Легітимність прийняття закону була поставлена під сумнів, оскільки у першому читанні за нього насправді голосувало 172 депутати, і викликав значний резонанс у суспільстві та масові протести. Закон встановлює, що державною мовою є українська мова, але істотно розширює використання регіональних мов, якщо кількість носіїв цих мов не менше 10% від населення певного регіону, а в окремих випадках й менше 10%. Закон поширюється на 18 мов нацменшин.

28 жовтня – в Україні відбулися вибори до Верховної Ради. До парламенту потрапили (станом на січень 2013): від Партії регіонів – 208 депутатів, від ВО Батьківщина – 99 депутатів, від партії В. Кличка УДАР – 42 депутати, від ВО Свобода – 36 депутатів, від КПУ – 32 депутати, позафракційні – 27 депутатів.

24 грудня – було призначено новий склад Кабінету Міністрів України, одночасно Державну податкову службу було об'єднано з митницею в Міністерство доходів і зборів, а Міністерство з надзвичайних ситуацій було понижено до статусу Державної служби

2013

1 січня – вперше у своїй історії Україна почала головувати в Організації з безпеки й співробітництва в Європі (ОБСЄ). Крім того, Україна почала головувати в Організації Чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС).

2 січня – президент України Віктор Янукович підписав указ про видання Великої української енциклопедії протягом 2013-2020 років.

21 червня – на черговій сесії ЮНЕСКО було прийнято рішення про включення дерев'яних церков карпатського регіону Польщі і України до Світової спадщини.

18 серпня – в Києві з нагоди 1025-річчя Хрещення України-Русі Главою УГКЦ Блаженнішим Святославом (Шевчуком) освячено Патріарший собор Воскресіння Христового, головний собор Української греко-католицької церкви. На церемонії були присутні більше 20 тисяч прочан і представників Української Православної Церкви Київського Патріархату, Української Автокефальної Православної Церкви, Грузинської Православної Церкви.

21 листопада – за кілька днів до Вільнюського саміту східного партнерства, Кабінет Міністрів України вирішив призупинити процес підготування до укладання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

Розпорядження про це було офіційно оприлюднене Прем'єр-міністром України Миколою Азаровим.

24 листопада – Всеукраїнська акція непокори владі з вимогою підписання Угоди про асоціацію з ЄС та відставкою уряду Азарова. Початок Європейських майданів по всій Україні, найбільшими з яких були Київський та Львівський.

30 листопада – у Києві силами спецпідрозділу «Беркут» із застосуванням невинуватеної фізичної сили здійснено спробу розігнати близько 400 протестувальників на Майдані Незалежності. Жорстокість і свавілля правоохоронців щодо протестувальників і журналістів, які висвітлювали події, викликала осуд з боку великої частини суспільства і надала наступним протестам нового змісту, змістивши акцент протестів із проєвропейського на антиурядовий, а також додавши їм масовості.

1 грудня – масові маніфестації обурених громадян у середмісті Києва, багатотисячне народне Віче на Майдані Незалежності; сутички з міліцією біля Адміністрації Президента на вул. Банковій.

5 грудня – Петриківський розпис було включено до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО.

8 грудня – Києвом пройшов Марш мільйонів – друге народне віче Євромайдану; на Бессарабці знесли пам'ятник Леніну. Вимоги відставки Уряду і Президента.

2014

16 січня – Верховна Рада України прийняла з порушенням процедури і законодавства пакет «диктаторських законів», які обмежували права громадян, надавали органам державної влади більшу свободу дій у сфері покарання учасників акцій протесту і мали на меті криміналізувати опозицію та громадянське суспільство.

19 січня – в Києві почалось силове протистояння режиму президента Віктора Януковича, спровоковане ухваленням Верховною Радою з порушенням установленної процедури законів, направлених на звуження конституційних прав і свобод громадян.

22 січня – від кулі на вул. Грушевського загинув перший маніфестант – Сергій Нігоян з Дніпропетровщини, що викликало ще більше обурення у суспільстві.

23 січня – захоплення Львівської обласної державної адміністрації місцевими протестувальниками (добровільно звільнена ними 30 січня); початок хвилі штурмів облдержадміністрацій по країні, особливо на Заході та в Центрі.

28 січня – фракції Партії регіонів та комуністів у Верховній Раді України (232 голоси) проголосували за скасування «диктаторських законів» від 16 січня, а президент Віктор Янукович 31 січня підписав скасування, а також відправив у відставку уряд Миколи Азарова.

20 лютого – під час Революції Гідності на Інститутській вулиці в Києві були розстріляні активісти Євромайдану, загиблих назвали Небесною сотнею. Цього дня загинуло 48 чоловік.

21 лютого – Верховна Рада України 386 голосами «за» повернула в дію Конституцію 2004 року, підтримала проект постанови, який дозволив звільнення з ув'язнення Юлії Тимошенко та відправила у відставку в. о. міністра внутрішніх справ Віталія Захарченка та деяких інших міністрів-регіоналів.

22 лютого – Верховна Рада України 328-ма голосами народних депутатів постановила, що президент Віктор Янукович «самоусунувся в неконституційний спосіб» і призначила дострокові вибори президента на 25 травня 2014 року. Втеча Віктора Януковича виявилась повною несподіванкою не лише для його опонентів, але й соратників.

26 лютого – під будівлею Верховної Ради АР Крим пройшли два мітинги, в одному з яких узяли участь представники проросійських організацій, котрі вимагали приєднання автономії до складу Росії, у іншому – українські патріоти та кримські татари, котрі наголошували на необхідності територіальної цілісності України. Між учасниками мітингів виникли сутички, у ході яких постраждали 30 осіб.

27 лютого – Верховна Рада України призначила Арсенія Яценюка прем'єр-міністром і затвердила новий склад уряду. Генпрокуратура України оголосила В. Януковича у розшук за підозрою у масових вбивствах.

1 березня – організовані російськими спецслужбами і за участю громадян Росії масові проросійські антиурядові мітинги у низці міст Південно-східної України, зокрема, у Дніпропетровську, Донецьку, Харкові, Одесі, Луганську. У Донецьку і Луганську над будівлями ОДА було піднято російські прапори.

16 березня – Росія проводить на території окупованих АР Крим та м. Севастополь так званий "референдум" щодо "самовизначення" Криму, за результатами якого більшість проголосувала за приєднання Криму до Росії. Результати референдуму не визнала українська влада і світова спільнота (крім Росії, Сирії, КНДР і Венесуели).

21 березня – Україна та Європейський Союз підписали політичну частину Угоди про асоціацію з Європейським Союзом, яка дає змогу перейти від партнерства і співробітництва до політичної асоціації та економічної інтеграції.

7 квітня – у залі засідань Донецької облради за участю близько 100 чоловік проголошено утворення «Донецької народної республіки» яка має у майбутньому увійти до складу Росії. Крім того, самопроголошені «депутати» ухвалили рішення про проведення 11 травня референдуму з приводу питання "Чи підтримуєте ви створення Донецької республіки?" та прийняли рішення про звернення до президента Росії Володимира Путіна з проханням увести до регіону російський миротворчий контингент.

29 квітня – майже 3 тисячі проросійськи налаштованих мітингувальників захопили будівлю Луганської облдержадміністрації, на даху якої вивісили прапори Російської Федерації і самопроголошеної Луганської народної республіки. Цього ж дня були захоплені обласне телебачення і обласна прокуратура.

25 травня – в Україні на дострокових президентських виборах, проведених у зв'язку з усуненням Верховною Радою Віктора Януковича з поста Президента 22 лютого 2014 року, вже у першому турі переміг Петро Порошенко. За офіційними даними він набрав 54,70% серед тих, хто взяв участь у голосуванні, Юлія Тимошенко – 12,81%, Олег Ляшко – 8,32%, Анатолій Гриценко – 5,48%; явка виборців склала 60,3%.

26 травня – початок героїчної оборони Донецького аеропорту від атак російських військових і бандформувань "ДНР".

7 червня – у Верховній Раді України за участю близько 60 офіційних закордонних делегацій відбулася інавгурація п'ятого Президента України Петра Порошенка, який був обраний на позачергових виборах в травні цього ж року у зв'язку з усуненням Віктора Януковича з поста Президента. Цього ж дня Порошенко прийняв на себе повноваження Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України.

24-30 серпня – збройними терористичними формуваннями та частинами регулярної армії Росії було оточено та обстріляно при відході 30 серпня більше 600 бійців Збройних сил та МВС України у т.ч. добровольчих батальйонів, які раніше просунулися на схід і увійшли до Іловайська. Загибло щонайменше 186 осіб, сотні бійців були поранені та захоплені росіянами у полон. Внаслідок поразки ЗСУ під Іловайськом російські війська перейшли у наступ на південній ділянці фронту, захопили Новоазовськ, Тельманове, Амвросіївку, Старобешеве і наблизились впритул до Маріуполя.

16 вересня – Верховна Рада України ратифікувала Угоду про асоціацію між Україною та ЄС, зміст якої розроблено конкретно для України і яка має замінити Угоди про партнерство та співробітництво даючи Україні змогу перейти від партнерства і співробітництва до політичної асоціації та економічної інтеграції.

26 жовтня – відбулись позачергові вибори народних депутатів Верховної Ради України, приводом до яких став розпад парламентської коаліції, сформованої у лютому 2014 року. За результатами виборів до Верховної ради пройшли шість партій (Народний фронт, Блок Петра Порошенка, Самопоміч, Опозиційний Блок, Радикальна та Батьківщина).

2015

21 січня – після 242 діб героїчної оборони українські військові залишили зруйновані термінали донецького аеропорту.

3 лютого – Верховна Рада дала дозвіл на утворення військово-цивільних адміністрацій на Донбасі. Відповідний указ Порошенко підписав 5 березня. Згідно з ним, з'явилися дві адміністрації – Луганська та Донецька, і низка районних та місцевих.

11-12 лютого – у Мінську пройшла третя зустріч «нормандської четвірки» (Україна-Німеччина- Франція-Росія), щодо вирішення збройного конфлікту на сході України та виконання Мінських угод. Незважаючи на оголошене перемир'я, російські війська і проросійські бандформування продовжують бойові дії на окремих напрямках, зокрема навколо Дебальцеве і під Маріуполем.

21-22 травня – у Ризі пройшов дводенний саміт Європейського Союзу «Східне партнерство». У спільній декларації за результатами саміту було закріплено лише перспективу лібералізації візового режиму з Україною, а не повне скасування віз.

28 червня – в Баку завершилися Європейські ігри, які проходили за участю олімпійських команд 50 країн Європи. Українська збірна, яка складалася із 242 спортсменів з 32 видів спорту, завоювала 46 медалей і зайняла 8-е місце у командному заліку.

3 вересня – світова прем'єра кінострічки «Зима у вогні: Боротьба України за свободу» на Венеційському кінофестивалі. Картина режисера Євгена Афінеєвського відображає 93 дні протестів на Майдані, до неї увійшли інтерв'ю з активістами і записи з місця подій. Також фільм було показано у головному конкурсі на кінофестивалі в Телларайді та у секції документальних фільмів на міжнародному кінофестивалі у Торонто, де він отримав Приз глядацької аудиторії за найкращий документальний фільм. Номінант на премію «Оскар» 2016 року в категорії «Найкращий документальний повнометражний фільм». Президент України Петро Порошенко нагородив режисера Є. Афінеєвського Хрестом Івана Мазепи.

20 вересня – опівдні стартувала громадська ініціатива з блокування комерційних поставок товарів до окупованої території АР Крим і Севастополя: активісти встановили свої блокпости на Перекопі і Чонгарі.

22 вересня – генеральний прокурор Віктор Шокін підписав наказ про створення Спеціалізованої антикорупційної прокуратури у структурі Генеральної прокуратури України.

14 жовтня – в день святої Покрови Пресвятої Богородиці водночас з Днем Українського козацтва вперше святкується День захисника України. Свято встановлене указом Президента України Петра Порошенка з метою вшанування мужності та героїзму захисників незалежності і територіальної цілісності України, військових традицій і звичаїв Українського народу, сприяння дальшому зміцненню патріотичного духу у суспільстві та на підтримку ініціативи громадськості.

15 жовтня – під час засідання Генеральної асамблеї ООН у Нью-Йорку Україна була обрана членом Ради безпеки ООН.

17 жовтня – Сергій Жадан став третім українцем, що здобув престижну літературну премію Angelus, якою в Польщі відзначають найкращих авторів Центральної Європи. Оргкомітет відзначив його роман "Месопотамія". Умовами премії передбачено, що статуетку ангела авторства Єви Россано і грошову винагороду у 150 тис. злотих (це майже \$40 тис.) отримує автор із країн Центральної Європи за прозову книжку, перекладену і видану в Польщі упродовж останнього року.

25 жовтня – в Україні, яка взяла курс на децентралізацію та передачу місцевим органам влади більшої кількості повноважень, відбувся перший тур місцевих виборів. У першому турі українці обирали мерів міст, членів міських, районних та обласних рад. 15 листопада відбувся другий тур виборів мерів, під час якого українці обирали мерів 29 міст. Загальна явка виборців, за даними ЦВК, склала 46,61 %.

7 листопада – набув чинності Закон України «Про Національну поліцію», а міліція офіційно припинила своє існування. Оголошено перехідний період для переатестації співробітників.

12 листопада – Верховна Рада України ухвалила закон «Про Державне бюро розслідувань». Відомство буде розслідувати кримінальні провадження, в яких фігурують правоохоронці, судді і найвищі службовці (від міністрів до начальників главків) і остаточно перебере на себе функцію досудового (попереднього) слідства від прокуратури.

16 грудня – Окружний адміністративний суд міста Києва за пропаганду війни та насильства, інші численні злочини заборонив діяльність Комуністичної партії України.

1 січня – Україна та ЄС офіційно розпочали вільну торгівлю. Хоча українські товари могли експортуватися в Євросоюз без сплати мит ще з квітня 2014 року, ця лібералізація була тимчасовою і односторонньою – в межах дії автономних преференцій ЄС. Угода про асоціацію чітко вказує, що далі режим торгівлі може змінюватися лише в бік лібералізації. Подальше спрощення умов торгівлі України і ЄС відбуватиметься протягом наступних десяти років.

січень – в Києві знайдено невідомі тексти Казимира Малевича 1920-30-х років. Зокрема, серед знайдених текстів є протоколи виступів Малевича щодо планів розробки дослідницького експериментального кабінету ІЗО в Київському художньому інституті, а також міркування щодо проблем освіти художників, створення нової академії мистецтв тощо.

14 січня – вступила в силу нова Угода між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про повітряні перевезення. Угода передбачає встановлення так званого «режиму відкритого неба», сутність якого полягає у зменшенні втручання уряду в процес прийняття авіаперевізниками рішень щодо вартості послуг, визначення маршрутів та обсягу повітряних перевезень. Це дозволить авіаперевізникам надавати більш доступні, зручні та ефективні послуги в сфері авіаційних перевезень.

10 лютого – в Україні запрацювала Державна служба з питань безпеки харчових продуктів і захисту споживачів.

лютий – українська гімнастка Анна Різатдінова виборола «золото» у багатоборстві на міжнародному турнірі з художньої гімнастики у США Miss Valentine – 2016, показавши результат 71.900.

21 лютого – фінал національного відбору на пісенний конкурс Євробачення 2016, який провела Національна суспільна телерадіокомпанія України спільно з українським телеканалом «СТБ». За результатами голосування Україну представить співачка Джамала з піснею «1944».

14 квітня – на посаду Прем'єр-міністра України обрано Голову Верховної Ради Володимира Гройсмана. Відповідну постанову підтримали 257 депутатів із фракцій Блоку Петра Порошенка, Народного фронту, групи «Відродження» та групи «Воля народу».

26 квітня – 30-та річниця трагедії на Чорнобильській атомній станції.

УКРАЇНСЬКА АФОРИСТИКА ПРО ДЕРЖАВНІСТЬ

Хочу я і бажаю, щоб ви осталися вольними і незалежними!

Іван Мазепа

Україну примушено зректися прав козацького суверенітету... Але які б великі не були московські насильства, вони не дають ніякого законного права москалям щодо України. Навпаки, козаки мають за собою право людське і природне, одних з головних принципів якого є народ.

Пилип Орлик

Народ, який вірить, що якась суміжна країна збудує йому державу, ніколи не зможе стати на власні ноги і буде завжди паралітиком.

Олег Ольжич-Кандиба

Тільки держава, наповнена національним змістом, може зберегти для своїх громадян всебічний духовний розвиток і матеріальний добробут, а державна незалежність є національним ідеалом у сфері міжнародних відносин.

Микола Міхновський

Одна, Єдина, Неподільна від Карпат аж до Кавказу. Самостійна, Вільна, Демократична Україна – оце національний всеукраїнський ідеал!

Микола Міхновський

Народ має право жити, коли він має силу жити.

Микола Міхновський

Справа здобуття української державності – це справа нації української, а не якогось класу чи партії .

Микола Міхновський

Без своєї національної держави ніяка нація не може жити й розвиватися

Микола Міхновський

Пам'ятаймо – ми репрезентуємо великий народ, і повинні репрезентувати його гідно, достойно...

М.Грушевський

Українські мечі перекуються на рала тільки тоді, коли гасло – незалежна українська держава – перетвориться в дійсність .

Симон Петлюра

Держава не твориться в будучині,

Держава будується нині

О. Ольжич

Тільки воскреслий Дух давньо-князівського і лицарства козацького — незримих скрижалей Кобзаря на Україні, дасть ЇЇ силу зломити московську орду і нападті „інтернаціональних конспіраторів” в нашу добу!

Євген Коновалець

Настане час, і не словами будемо з'ясовувати суть невмирущої...

Ярослав Стецько

Коли ми несемо ідею українського націоналізму, не сміє бути ні одного порожнього слова. Кожне гасло має вростати в нашу землю, а не засмічувати її порожньою лускою. Коли говоримо про національну спільноту, мусимо її відчувати.

Олена Теліга

Тепер, як ніколи, ми мусимо змагатися за спільноту в нації і за братерство в народі. Але, йдучи за тими гаслами, ми повинні дбати, щоб вони були не лише "міддю бряцаючою", а найглибшою правдою, для якої варто жити і вмирати.

Михайло Колодзінський

Любов до України - єдина всезагальна і всемогутня передумова у розв'язанні усіх завдань державного будівництва.

Ігор Юхновський

Без власної держави нема й не може бути нації української.

В'ячеслав Липинський

Перед нами широке майбутнє – утворення демократичної національної державності України.

Олександр Шульгин

Самостійну державу може здобути собі український народ тільки власною боротьбою і трудом.

Степан Бандера

Ідея суверенності нації у власній державі, на яку спирається український націоналізм, є універсальною світовою вселюдською ідеєю.

Степан Бандера

Україна — це вічність, не тільки сьогоднішня, але передусім майбутня й минула.

Ярослав Стецько

Нація жива доти, доки в її душі не згасне ідея державності.

Микола Михальченко

Пам'ятайте, що кожна крапля крові нашого героя – це символ честі і слави української нації, це гранітний стовп під будову Української Самостійної Соборної Держави .

Марко Боєслав

*Сотні літ нас розпинали,
Та не побороти,
Бо не вмерла Україна
І не вмере ніколи.*

Дмитро Павличко

Здобуття Україною незалежності дає змогу побудувати власну політичну систему, яка ґрунтуватиметься на загальнолюдських цінностях, враховуватиме історичну та національну самобутність українського народу

Олександр Семків

Ми повинні усвідомити себе... Світ поважає тих, хто поважає себе.

Володимир Литвин

Наша з вами спільна мета – відновити територіальну цілісність України, суверенітет над кожним клаттиком української землі, забезпечити і захистити незалежність України від будь-якого агресора, який вторгся на нашу землю.

Петро Порошенко

Історія української нації засвідчує генетичний зв'язок новітньої української державно-правової системи з державою і правом УНР і ЗУНР, козацької держави і Гетьманщини, Русь-України.

Михайло Костицький

Чому Україна збереглася впродовж століть і сьогодні вийшла на фінішну пряму до незалежної держави? У першу чергу, завдяки нашому традиціоналізму і християнському світогляду...

І.М. Луцький

Історично прагнення України до незалежності було утверджене на рівні генетичної свідомості.

А.І. Луцький

**БІБЛІОГРАФІЯ ФОНДУ БІБЛІОТЕКИ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ПРАВА
ІМ. КОРОЛЯ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО**

Офіційні документи

1. Конституція України : від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Декларація прав національностей України : від 1 листопада 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 53. – Ст. 799.
3. Декларація про державний суверенітет України : від 16 липня 1990 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1990. – № 31. – Ст. 429.

Закони України

1. Про внесення змін до Конституції України : Закон України від 8 грудня 2004 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 2. – Ст. 44.
2. Про громадянство України : Закон України від 8 жовтня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 50. – Ст. 701.
3. Про Державне бюро розслідувань : Закон України від 12 листопада 2015 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 6. – Ст. 55.
4. Про Державний Гімн України : Закон України від 6 березня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 24. – Ст. 163.
5. Про державний кордон України : Закон України від 4 листопада 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 2. – Ст. 5.

6. Про державні нагороди України : Закон України від 16 березня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 21. – Ст. 162.
7. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики : Закон України від 1 липня 2010 р. // Офіційний вісник України. – 2010. – № 55. – Ст. 1840.
8. Про засади державної мовної політики : Закон України від 3 липня 2012 р. // Офіційний вісник України. – 2012. – № 61. – Ст. 2471.
9. Про національні меншини в Україні : Закон України від 25 червня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 36. – Ст. 529.
10. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 40-41. – Ст. 379.
11. Про приєднання України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 1 липня 1968 року : Закон України від 16 листопада 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 47. – Ст. 421.
12. Про публічні закупівлі : Закон України від 16 листопада 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 47. – Ст. 421.
13. Про ратифікацію Конвенції про заборону застосування, накопичення запасів, виробництва і передачі протипіхотних мін та про їхнє знищення : Закон України від 18 травня 2005 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 23. – Ст. 320.
14. Про ратифікацію Конвенції про захист прав і основних свобод людини 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції : Закон України від 17 липня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 40. – Ст. 263.

Постанови Верховної Ради України

1. Про День незалежності України : Постанова Верховної Ради України від 20 лютого 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 20. – Ст. 279.
2. Про Державний герб України : Постанова Верховної Ради України від 19 лютого 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 40. – Ст. 592.

3. Про Державний прапор України : Постанова Верховної Ради України від 28 січня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 19. – Ст. 257.
4. Про заснування ордена Богдана Хмельницького : Постанова Верховної Ради України від 27 квітня 1995 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 19. – Ст. 139.
5. Про проголошення незалежності України : Постанова Верховної Ради Української РСР від 24 серпня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 38. – Ст. 502.

Укази Президента України

1. Про Велику українську енциклопедію : Указ Президента України від 2 січня 2013 р. // Урядовий кур'єр. – 2013. – № 3 (5 січ.) – С. 20.
2. Про встановлення відзнаки Президента України "Герой України" : Указ Президента України від 23 серпня 1998 р. // Офіційний вісник України. – 1998. – № 34. – Ст. 1275.
3. Про встановлення Дня пам'яті жертв голодоморів : Указ Президента України від 26 листопада 1998 р. // Урядовий кур'єр. – 1998. – № 228-229 (28 лист.). – С. 4.
4. Про грошову реформу в Україні : Указ Президента України від 25 серпня 1996 р. // Урядовий кур'єр. – № 161 (29 серп.). – С. 2.
5. Про оголошення 2016 року Роком англійської мови в Україні : Указ Президента України від 16 листопада 2015 р. // Офіційний вісник України. – 2015. – № 92. – Ст. 3113.

Постанови Кабінету Міністрів України

Міжнародні договори

1. Конвенція про заборону застосування, накопичення запасів, виробництва і передачі протипіхотних мін та про їхнє знищення : від 18 вересня 1997 р. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_379.

2. Резолюція Європейського Парламенту щодо відзначення Голодомору – штучного голоду в Україні 1932-1933 років : від 23 жовтня 2008 р. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_882.
3. Спільна декларація міністрів освіти Європи "Європейський простір у сфері вищої освіти" : від 19 червня 1999 р. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_525.
4. Спільна заява Саміту Східного партнерства у Празі : від 7 травня 2009 р. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/998_437.

Книги

1. Алексєєв Ю.М., Кульчицький С.В., Слісаренко А.Г. Україна на зламі історичних епох (Державний процес 1985-1999 рр.). – К.: Екс об, 2000. – 296 с.
2. Антонюк О.В. Основи етнополітики: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. – К.: МАУП, 2005. – 432 с.
3. Бойко О.Д. Історія України [Текст] : навч. посібник / О. Д. Бойко . - 3-тє вид., доп. - Київ : Академвидав, 2011. - 688 с. - (Альма-матер).
4. Борець Ю. За Україну, за її волю. – К.: Вид-во «Світ поліграфії», 1998. – 218 с.
5. Бойко Ю. Шлях нації. –Париж-Київ-Львів.: Українське слово, 1992. -126 с.
6. Бучко М.Б., Кафарський В.І. Україна: 20 років незалежності. – Івано-Франківськ.: Надвірна. – ЗАТ.; Надвірнянська друкарня. – 2011. – 276 с.
7. Будуймо українську національну державу разом. – К.: Конгрес українських націоналістів, 2005. – 28 с.
8. В ім'я майбутнього нації. Документи і матеріали . – К.: Українська Видавнича спілка, 2005. – 920 с.
9. Вітман К.М. Моделі етнонаціональної політики постсоціалістичних країн. – К.: Логос, 2008. – 392 с.
10. Грушевський М.С. Ілюстрована історія України /М.С.Грушевський; Вступна ст. В.А.Смоля , П.С.Соханя.–К.: Наукова думка, 1992.–544 с.

11. Грушевський М.С. Хто такі українці і чого вони хочуть /М.Грушевський.–К.: Знання, 1991. –240 с.
12. Губарев В.К. Історія України: універсальний ілюстрований довідник /В.К. Губарев.–Донецьк: БАО, 2008.–576 с.
13. Галамай С. У боротьбі за українську державність. Спогади. – Львів.: Вид-во МС. -2003. – 458 с.: іл.
14. Гдичинський Б. Державний устрій України: політико-історичний аспект. – Чернівці, Рута, 2007. – 167 с.
15. Гриньов В.Б. Нова Україна: якою я її бачу. – К.: Абрис, 1995. – 92 с.
16. Галик В. Україна в Європі і світі: навч. посіб. / Володимир Галик; [відп. за випуск Л.В. Тимошенко]. – К.: Знання, 2013. – 364 с.+компакт-диск.
17. Дешинський Л.Є. та ін. Історія України та її державності. Курс лекцій: Навч. пос. / Л.Є. Дешинський , С.В. Терський, І.Я. Хома, В.М. Тарабан, Р.Д. Зінкевич, Я.Я. Денисов, І.О. Гаврилів та ін. – Львів.: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2009. – 476 с.
18. Довідник з історії України (А - Я): [Текст]: посібник [для серед. загально освіт. навч. закл.] / Ред.: І.З. Підкова, Р.М. Шуста – 2-е вид., доопрац. і доповн.– К.: Генеза, 2002.– 1135 с.
19. Захарук Д. Нова українська родина. – Снятин.: Прут Прінт, 2000. – 168 с.
20. Ілленко Ю. За українську Україну. Відкритий лист українцям. – К.: АРАТТА. – 240 с.
21. Історія держави і права України: підручник / А.С. Чайковський (кер. Авт. Кол.), В.І. Батрименко, Л.О. Зайцев, О.Л. Копиленко та ін. [за ред.. А.С. Чайковського]. – К.:Юрінком Інтер, 2003. – 512 с.
- 22.Історія держави і права України: практикум / А.Е. Шевченко, Л.У. Суюсанов, Г.В. Мухіна, С.В. Кудін, Н.Т. Свиридюк; За заг. ред.. А.Е. Шевченка. – Донецьк.: ПП. «Кальміус», 2012. – 248 с.
23. Кульчицький, В. С. Історія держави і права України: навч. посібник / В. С. Кульчицький, Б. Й. Тищик. -2-ге вид., доп. і перероб. -К. , 2006. Розд. XIII. Розпад Союзу РСР та відродження Української незалежної держави.–С. 270-287. Розд. XIV. Держава і право України на сучасному

етапі : [становлення незалежної Української держави, творення її правової основи. "Помаранчева революція" та подальший розвиток України]. - С. 288-348.

24. Кучма Л.Д. Україна – не Росія / Л.Д. Кучма. – М.: Время, 2003. – 560 с.
25. Капустян Г. Українська державність: етапи становлення. – Кременчук.: Кременчуцький національний університет ім. М. Остроградського, 2011. – 84 с.
26. Копиленко О.П., Копиленко М.П. Держава і право України 1917-1920 років. Центральна Рада. Гетьманство. Директорія: Навч. пос.- К.: Либідь, 1997. – 208 с.
27. Кульчицький В.С. Історія держави і права України / Кульчицький В.С., Настюк М.І., Тищик Б.Й. Львів.: Світ. – 296 с.
28. Кафарський В.І. Право. Політика. Культура: збірник статей / Кафарський В.І. – Івано-Франківськ, Прикарпатський юридичний інститут, 2009. – 445 с.
29. Луцький І.М., Скомороський В.Б. Історія України. Курс лекцій. – Івано-Франківськ. – 2009. – 327с.
30. Луцький І.М. Справедливість як філософсько-правова засада українського державотворення. – Івано-Франківськ, Івано-Франківський інститут права, економіки та будівництва , 2005. – 200 с.
31. Луцький І.М. Християнство як світоглядне джерело української держави і права: Монографія. – Івано-Франківськ.: Місто-НВ, 2012. – 468 с.
32. Луцький А.І. Правова ідеологія в українській державі і громадянському суспільстві: монографія / А.І. Луцький . – Івано-Франківськ.: Симфонія форте, 2013. – 276 с.
33. Луцький А.І. Формування та розвиток правової ідеології в Україні: монографія / А.І. Луцький. - Івано-Франківськ, 2015. – 312 с.
34. Луцький М.І. Право і система законодавства Західно-Української Народної Республіки : монографія / М.І. Луцький. –Івано-Франківськ.: Симфонія форте, 2015. – 412 с.

35. Литвин В.М. Історія України. Підручник. – К.: Наукова думка, 2008. – 784 с.
36. Лук'яненко Л. Незнищенність. – К.: МАУП, 2004. – 88с.
37. Лук'яненко Л. Не дам загинути Україні. – К.: Софія. – 1994. – 500 с.
38. Мироненко О.М., Римаренко Ю.І., Ксенко І.Б., Б.А. Чехович . Українське державотворення. Не витребуваний потенціал. Словник-довідник / За ред.. О.М. Мироненка. – К.: Либідь, 1997. – 560 с.
39. Мірошниченко М.І. Державність і право України: генезис у європейському контексті (з найдавніших часів до початку ХІХ ст.): Монографія. – К.: Атіка, 2006. – 544 с.
40. Мала енциклопедія етнодержавознавства / Відп. ред., керівн. авт. колективу Ю.І. Римаренко. – К.: Генеза. – 942 с.
41. Мадіссон В.В, Шахов В.А. Сучасна українська геополітика: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2003. – 176 с.
42. Макар Ю.І., Докаш О.Ю., Лаврук Т.П. Політологія: навч. посібник / Ю.І. Макар, О.Ю. Докаш. Т.П. Лаврук. – Чернівці.: Чернівецький нац. ун-т, 2010. – 596 с.
43. Нагаєвський І. Історія Української держави двадцятого століття / І.Нагаєвський.–К.: Український письменник, 1994.–413 с.
44. Нагірняк В. Во славу золотого тризуба. – Івано-Франківськ.: ЛПК. – 2008. – 148с.
45. Новітня Україна. 1991-2001: (Роздуми видатних сучасників): [Кол. моногр.] / М.М. Амосов, В.М. Сабодан та ін.; [за зан. Ред.. М.Ф. Головатого, Г.В. Щокіна]. К.: МАУП, 2001. – 160 с.
46. Новітня історія України (1900-2000): Підручник / А.Г. Слісаренко, В.І. Дрожжкін та ін. – Вища школа, 200. – 663 с.
47. Орлова Т.В. Сучасна політична історія країн світу: навч. посіб. / Т.В. Орлова – К.: Знання, 2013. – 677с.
48. Проблеми та перспективи української реформації: [Кол. моногр.] / Г.В. Щокін, В.І. Куценко, М.Ф. Головатий та ін; [За заг. ред.. М.Ф. Головатого, Г.В. Щокіна]. – К.; МАУП, 2001. – 248 с.

49. Петровський В.В., Радченко Л.О., Семененко В.І. Історія: неупереджений погляд: факти, міфи, коментарі / В.В. Петровський, Л.О. Радченко, В.І. Семененко. – Х.: ВД «Школа», 2007. – 592 с.
50. Погоріло В.Ф., Федоренко В.Л. Референтне право України: навч. посіб. – К: Право, 2006. – 366 с.
51. Петровський Я.В. Моє право і обов'язок як громадянина [Текст] : кн. спогадів / Я. В. Петровський . - Київ : КИТ, 2015. - 384 с. : іл.
52. Панюк А., Рожик М. Історія становлення української державності. – Львів.: Центр Європи, 1995. -151 с.
53. Політика, право і влада в контексті трансформаційних процесів в Україні: монографія / Кресіна І.О., Матваєнко А.С., Оніщенко Н.М. та ін. За ред.. І.О. Кресіної. – К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького, 2006. – 304 с.
54. Павленко Ю., Храмов Ю. Українська державність у 1917-1919 роках. Історико-генетичний аналіз. – К.: Манускрипт, 1995. – 257 с.
55. Пал, Леслі А. Аналіз державної політики / Пер. з англ. Іван Дзюб. – К.: Основи, 1999. – 422 с.
56. Політологія: підручник / М.П. Требун, Л.М. Герасіна, І.О. Поліщук та ін.; за ред.. М.П. Требі на. – Х.: Право, 2013. – 416 с.
57. Рудницький С. Чому ми хочемо самостійної України? [Текст] / С. Рудницький; упоряд., передм. О. Шаблій.– Львів: Світ, 1994. – 416 с.
58. Розумний М. Українська ідея на тлі цивілізації. – К.: Либідь, 2001. – 278 с.
59. Рябошапка Галина. Суверенітет в Україні: від радянської федерації – до незалежності держави: [монографія] / Галина Рябошапка. – Львів.: Простір-М, 2012. – 520 с.
60. Рудич Ф.М. Політологія: Підручник. – К.: Либідь, 2006. – 480 с.
61. Субтельний О. Україна. Історія : пер. з англ. /О.Субтельний. -3-е вид., перероб. і доп. – К.: Либідь, 1993.–720 с.
62. Скакун О.Ф. Теорія права і держави: підручник. – 2-ге вид. – К.: Алерта, КНТ; ЦУЛ, 2010. – 520 с.

63. Скаун О.Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс): Підручник. – Харків.: Еспада, 2006. – 776 с.
64. Скомороський В. Історія: навчально-методичний комплекс для студентів неісторичних факультетів. – Івано-Франківськ.: Вид-во Івано-Франківського інституту права, економіки та будівництва УАН, 2007. – 162 с.
65. Скоморовський В. Історія : навч.-метод. комплекс для студентів неіст. фак-тів . - Івано-Франківськ: Гостинець, 2007.- 162 с.
66. Скомороський В.Б. Основи радянської державності і права: навч. посіб. / В.Б. Скомороський. – Івано-Франківськ.: Симфонія форте, 2013. – 272 с.
67. Скомороський В.Б. Історико-правова характеристика створення і ліквідації СРСР: монографія / В.Б. Скомороський . – Івано-Франківськ.: Симфонія-Форте, 2014. – 410 с.
68. Сто великих українців [Текст]: [біогр.нариси, іст. портр.] / Н. В. Астапенко [та ін.].– К.: Арій, 2011.– 494 с.: іл.
69. Сергійчик В. Що дала Україна світові . - К.: ПП. Сергійчик, 2008. – 288с.
70. Сергійчик В. Українська соборність: відродження українства в 1917-1920 роках. – К.: Українська видавнича спілка. – 1999. - 408 с.
71. Сенченко М.І. Україна: шляхом незалежності чи неоколонізації?. - К.: МАУП, 2003. – 120 с.
72. Сергійчик В. Соборна пам'ять України. Календар-альманах. – К.: ПП. Сергійчик, 2013. – 288 с.
73. Сергійчик В. Неусвідомлення України: становлення світу до української державності: погляд у 1917-1921 роки з аналізом сьогодення. – К.: ПП. Сергійчик, 2012. – 872 с.
74. Скрипник О.В. Соціальна, правова держава в Україні: проблеми теорії і практики. До 10-річчя незалежності України. Монографія. – К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2000. – 600с.
75. Українська афористика. – К.: Просвіта, 2001. – 320 с.
76. Український націоналізм: антологія / упоряд: В. Рог. – Вид. 2-ге. – К.: Стебел як О.М., 2010. – 383 с.

77. Футей Б. Становлення правової держави в Україні: 1991-2011 / Богдан Футей. – 3-те вид., перероб. і доповн. – К.: Юрінком Інтер, 2011. – 456с.
78. Франко І.Я. Що таке громада і чим вона повинна бути? // Т.44, кн..2. – С.175-185.
79. Франко І.Я. Мислі о еволюції в історії людськості // Т.45. – С.76-139.
80. Хмара С. За справедливу Україну. – К.: Інститут національного державознавства, 1999. – 107 с.
81. Чайковський, А.С. Історія України: [Текст]: посібник: [для старшокласників та абітурієнтів] / А.С. Чайковський, В.Ф. Шевченко. – К.: А.С.К., 2003.– 304 с.
82. Щокін Г. Кому потрібен розкол України? – К.: МАУП, 2007 . – 50 с.
83. Щокін Г. Захист нації і держави: доленосні проблеми. – К.: МАУП., 2005. – 66 с.
84. Щокін Г.В. та ін. Україна на зламі тисячоліть: історичний екскурс, проблеми, тенденції та перспективи. - К.: МАУП, 2000 . – 55 с.
85. Шляхтун П.П. Політологія: історія та теорія: [підруч. для студ. вищ. навч. закл.] / П.П. Шляхтун. – К.: ВПЦ «Київський ун-т», 2010. – 451 с.
86. Юридична енциклопедія. В 6-ти т. Т.№ / Редкол.: Ю.С. Шемшученко та ін. –К.: Українська енциклопедія, 1998. – С.542-546.

СТАТТІ

1. Андрієвський, Л. Українська ідея: історично-державний і мистецько-духовний вимір / Л. Андрієвський // Віче. - 2011. - № 11. - С. 64-67.
2. Белєвцева В. Державний суверенітет, його ознаки та властивості [державний суверенітет України] / В.Белєвцева // Підприємництво, господарство і право.–2009.–№ 10.
3. Бажан О. Торжество історичної справедливості. Серпень 1991-го мовою архівних документів/ О. Бажан // Голос України. – 2016. – « 159 (6413). – 23 серпня. – С.8.

4. Борденюк В. Механізм (апарат) державного управління як система органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування / В. Борденюк // Право України. –2005. –№6. –С. 16-21. - С.7-10.
5. Баранова С. Демократичні засади національних та соціальних проблем сучасного державотворення в Україні (історико-теоретичний аспект)/ С. Баранова С. // Молода українська держава на межі тисячоліть: погляд в історичне майбутнє демократичної, правової держави Україна. Збірник наук. праць. – Львів, Львівський ін-т внутр. справ, 2001. – С.21-27.
6. Баталер В. Україна на правовій карті світу/ В. Баталер // Право України. – 2013. - № 9. – С. 138-145.
7. Висока мета : [до дня Незалежності України] //Календар знаменних і пам'ятних дат.–2011.–№ 3.–С. 87-93.
8. Войцехівська О. Різне 20-ліття в різних газетах: [як сприймають цю дату журналісти] /О.Войцехівська //Журналіст України.2011.–№ 9.–С. 8
9. Грищенко О. О. День Незалежності України [Текст] /О.О. Грищенко // О. О. Грищенко // Календар знаменних і пам'ятних дат.– 2006.– III квартал.– С. 63–66.
10. Горленко В.В. Вплив держави на формування українського громадянського суспільства / В.В. Горленко // Часопис Київського університету права. – 2010. - № 3. – С.36-38.
11. Герб України – символ віри й надії // Урядовий кур'єр. –2007. – № 61. –С. 14.
12. Гуменюк Т.І. Процеси суспільно-політичної трансформації в Україні на початку 90-х рр. ХХ століття / Т.І Гуменюк //Референдум як форма здійснення безпосереднього народовладдя: матеріали круглого столу, присвяченого річниці референдуму з проголошення незалежності України (м. Івано-Франківськ, 01 грудня 2010 року). – Івано-Франківськ.: Івано-Франківський ун-т права ім. Короля Данила Галицького, 2010. - С. 9-15.

14. Грабовський С. Українське державотворення революційної доби: виклики часу і відповіді нації / С. Грабовський // Розбудова держави. – 1997. - № 12. – С.3-17.
15. Горбатенко О.М. Український народ – провідний суб'єкт безпосередньої демократії / О.М. Горбатенко // Правова система України у світлі європейського вибору: Матеріали Всеукр. Наук.-практ. конф-ї молодих вчених (13 червня 2008 р., м. Київ). – К.: ТОВ «Юридична думка», 2008. – С.48-52.
16. Гаврилюк О. В. Глобалізація й суверенітет: економічні критерії та засоби забезпечення / О.В. Гаврилюк // Фінанси України. –2011. – № 4. –С. 109-119
17. Гай-Нижник П. П. Перший державний бюджет у новітній історії України / П.П. Гай-Нижник // Фінанси України. –2008. –№ 6. –С. 111-118
18. Гончаренко В. Державно-правове будівництво в перші роки незалежності України (24 серпня 1991 р. – середина 1996 р.) / В. Гончаренко // Вісник Академії правових наук України. – 2000. - №4 (19). – Харків, Право, 2000. – С. 76-86.
19. Денисов В. Вхідження незалежної держави Україна в систему сучасного міжнародного правопорядку / В.Денисов // Право України.–2012.–№ 3-4.– С. 51-66.
20. Добродумцов П.О. Деякі питання конституційного будівництва в Україні / П.О. Добродумцов // Тенденції та пріоритети реформування законодавства України України: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф\ї (12-13 грудня 2014 р., м. Херсон). – Херсон, Вид. дім «Гельветика», 2014. – Ч. 1. – С. 32-36.
21. Довгерт А. Наука міжнародного приватного права в незалежній Україні
22. (1991-2012 рр.) /А. Довгерт // Право України.–2013.–№ 7.–С. 12-25

23. Документ, спрямований у майбутнє : 10 років тому було прийнято «Декларацію про державний суверенітет України» // Урядовий кур'єр. – 2000. – 15 лип. – С. 3.
24. Єрмолаєв В. До питання створення незалежної Української держави (1648-1654 рр.) / В. Єрмолаєв // Вісник Академії правових наук України. – Харків, :2000. - №2(21). – С. 62-69.
25. Захарчук А.С. Становлення політичної системи сучасної України: політико-правовий аспект/ А.С. Захарчук // Наше право. – 2003. - № 1. – С. 21-27.
26. Кравців В.С. Економічна наука в Західному регіоні України за роки незалежності : здобутки та перспективи /В.С.Кравців // Регіональна економіка.–2011.–№ 3.–С. 7-26.
27. Курило Т.В. Аналіз сучасних проблем побудови громадянського суспільства в Україні в контексті історичного досвіду / Т.В. Курило // Європейські перспективи. – 2012. - № 3. – ч.3. – С.19-24.
28. Картацька С.Б. , Меленко С.Г. проблеми формування моделі правової системи України: історичний досвід і сучасна практика /С.Б. Картацька , С.Г. Меленко // Науковий вісник Чернівецького ун-ту: Збірник наук. праць Вип..365: Правознавство. – Чернівці, Рута, 2006. – С.39-43.
29. Кравчук, Л. Романтизм – прагматизм: чого більше? [Текст]: [з Днем Незалежності] / Л. Кравчук // Урядовий кур'єр.– 2004.– 21 серпня.– С. 4.
30. Кравчук Л., Святоцький О., Сміхова А. Незалежні крізь терни. Україні 20 [Інтерн'ю першого Президента України Леоніда Кравчука – журналу Право України] / Л. Кравчук, О. Святоцький, А. Сміхова // Право України. – 2011. № 8. – С.5-12.
31. Куян І. До питання про абсолютність і обмеженість (відносність) суверенітету держави /І.Куян // Право України.–2011.–№ 7.–С. 148-155.
32. Куян І. До питання про родові і видові поняття суверенітету /І. Куян // Право України.–2013.–№ 10.–С. 185-193.
33. Королюк В. Поступ незалежності: 1990 рік. Пролог / В. Королюк // Голос України. – 2001. – 26 січ. – С. 6–7.

34. Кравчук Л. До Дня незалежності : доповідь на урочистих зборах, присвячених Дню незалежності / Л. Кравчук // Голос України. – 1991. – 14 лип. – С. 3, 6.
35. Климончук В. Громадянське суспільство як простір утвердження сучасних форм політичних свобод в Україні/ В. Климончук // Вісник Прикарпатського ун-ту. Серія Політологія. Випуск 8. – Івано-Франківськ, Прикарпатський ун-т ім. В. Стефаника, 2014. –С. 12-20.
36. Клименко О. Правова держава і світовий досвід: українська модель/ О. Клименко // Голос України. – 2016. - № 174(6428). – С.4.
37. Колодій А. Громадянське суспільство та правова держава: проблеми і шляхи розбудови / А. Колодій // Право України. – 2010. - № 7. – С.12-17.
38. Луцький І.М. Особливості української демократії на сучасному етапі державотворення / І.М. Луцький // Свобода та недоторканість особи – основа сучасного демократичного суспільства: матеріали всеукр. наук.-практ. конф-ї (м. Івано-Франківськ, 08 грудня 2011 р.) – Івано-Франківськ.: Ред.-вид. від. Івано-Франківського ун-ту права ім. Короля Данила Галицького, 2011. – С. 5-11.
39. Луцький І.М. Декларування християнських засад при спробах відновити українську державність на Західній Україні /І.М. Луцький // Юридична Україна. – 2011. - №7. – С. 111-117.
40. Луцький І.М. Втілення морально-етичних і релігійних норм у засадничих положеннях Конституції України /І.М. Луцький // Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського ун-ту права ім. Короля Данила Галицького, 2012. – С. 17-22.
41. Луцький І.М. Взаємозв'язок релігії та права у процесі формування громадянського суспільства/ І.М. Луцький / І.М. Луцький // Університетські наукові записки. Часопис Івано-Франківського ун-ту права ім. Короля Данила Галицького. : Ред.-вид. відділ, 2013. – Вип.. 7. – С.17-23.

42. Луцький І.М. Християнство як світоглядне джерело української держави й права / І.М. Луцький // Вісник Прикарпатського ун-ту. Політологія. Випуск.8. – Івано-Франківськ, 2014. – С.108-114.
43. Луцький А.І. Парадигма розвитку правової ідеології в українському суспільстві й праві / А.І. Луцький // Філософські та методологічні проблеми права. – 2014. - № 2(8). – С. 152-163.
44. Луцький А. І. Ідеологічні чинники впливу на розвиток сучасної української держави / А.І. Луцький // Вісник Прикарпатського ун-ту. Політологія. Випуск.8. – Івано-Франківськ.: Прикарпатський нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2014. – С. 114-120.
45. Луцький А.І. Вітчизняна правова думка кінця ХІХ – початку ХХ ст. як складова правової ідеології сучасної української держави / А.І. Луцький // Університетські наукові записки. Часопис Івано-Франківського університету права ім. Короля Данила Галицького. – 2015. - № 11. – С. 18-25.
46. Луцький А.І. Інтеграція правових ідей і течій у формуванні правової ідеології як ознака сучасного цивілізованого процесу / А.І. Луцький // Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права ім. Короля Данила Галицького. – 2015. - № 12. – С. 25-33.
47. Луцький М. І. Церковний вплив на розвиток громадянського суспільства в Україні / М.І. Луцький // Вісник Прикарпатського ун-ту. Політологія. Випуск 8. – Івано-Франківськ, Прикарпатський ун-т ім. В. Стефаника, 2014. – С. 120-126.
48. Луцький М.І. Джерела до вивчення правової системи ЗУНР / М.І. Луцький // Науково-Інформаційний вісник Івано-франківського університету права імені Короля Данила Галицького. – 2015. - № 11. – С. 32-38.
49. Луцький М.І. Історичні та міжнародно-правові підстави проголошення незалежності ЗУНР / М.І. Луцький // Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права ім. Короля Данила Галицького. – 2015. - № 12. – С. 40-47.

50. Лук'яненко Левко. Сьогоднішні події – продовження боротьби / Левко Лук'яненко // *Голос України*. – 2016. - №159 (6413). – 23 серпня. – С.4.
51. Лавринович О. В. Всеукраїнський референдум 1 грудня 1991 року: досвід визначальних рішень вітчизняного державотворення / О. В. Лавринович // *Бюлетень Міністерства юстиції України*. – 2010. – № 12. – С. 5-10.
52. Лавренюк, С. Поступ незалежності : 1991 рік. За нашу і вашу свободу / С. Лавренюк // *Голос України*. – 2001. – 22 лютого. – С. 8–9.
53. Литвин В. Світ поважає тих, хто поважає себе [з виступу на урочистому засіданні Верховної Ради України] / В. Литвин // *Віче*. – 2011. - №17. – С.3-6.
54. Мацало М.І. Розвиток державної та політичної влади в Україні: теоретико-правовий аспект / М.І. Мацало // *Часопис Київського університету права*. – 2008. - № 2 – С.42-48.
55. Музиченко П. Вивчення історії держави і права України – важливий чинник формування національної свідомості студенської молоді / П. Музиченко // *Вища школа*. –2001. –№ 1. –С. 77-82.
56. Мацькевич М. Державотворчі процеси в Україні на сучасному етапі її розвитку: проблеми і перспективи / М. Мацькевич // *Право України*. –2009. –№ 2. –С. 74-79.
57. Нагребецька І. Уряди незалежної України: короткий екскурс в історію / І. Нагребецька , Д. Качура // *Урядовий кур'єр*. –2010. –№ 51. –С. 4
58. Наливайко Л. Р. Історія становлення державного ладу України / Л. Р. Наливайко // *Підприємництво, господарство і право*. - 2009. - № 10. - С. 31-35.
59. Наливайко Л.Р. Принцип демократизму держави в умовах новелізації державного ладу України/ Л.Р. Наливайко // *Юридична Україна*. – 2011. - №5. – С. 4-5.
60. Наливайко Л.Р. Сучасний державний лад України: історія становлення і

- розвитку / Л.Р. Наливайко // Часопис Хмельницького університету управління та права. – 2011. - № 3(39). – С.6-14.
61. Олексишин В. Політико-правові наслідки Всеукраїнського референдуму / В. Олексишин // Референдум як форма здійснення безпосереднього народовладдя: матеріали круглого столу, присвяченого річниці референдуму з проголошення незалежності України (м. Івано-Франківськ, 01 грудня 2010 року). – Івано-Франківськ.: Івано-Франківський ун-т права ім. Короля Данила Галицького, 2010. - С.38-40.
62. Овчар І. Референдум 1991 року та подальші спроби «забезпечити народ владою»: політико-правове підґрунтя українських реалій / І. Овчар // Вибори та демократія. – 2009. - № 2(20). – С.55-61.
63. Поборник незалежності : [до 140-річчя від дня народження Павла Петровича Скоропадського (1873-1945) українського політичного діяча, гетьмана Української держави] // Календар знаменних і пам'ятних дат.– 2013. – № 2.–С. 98-108.
64. Підковенко Т.О. Директорія УНР: формування засад української державності / Т.О. Підковенко // Часопис Київського університету права. – 2007. - № 4. – С. 36-40.
65. Підковенко Т.О. Український вимір демократії та становлення громадянського суспільства / Т.О. Підковенко // Часопис Київського університету права. – 2009. - № 3. – С.86-91.
66. Падалко Г. Функції Української держави у сфері місцевого самоврядування та їх конституційно-правові основи / Г. Падалко // Право України. –2006. –№ 11. –С. 21-26.
67. Пелих Н. Функції української держави /Н. Пелих// Підприємництво, господарство і право. –К., 2005. –№ 1. –С. 3-6.
68. Розвиток державотворення незалежної України: конституційно-правовий вимір / В. Л. Федоренко, Р. О. Стефанчук // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2011. – № 8/9. – С. 11-12.

69. Рахновецький Є. Декларації про державний суверенітет України – 25! / Є. Рахновецький // Віче. – 2015. – № 13. – С. 9.
70. Романюк Т. 22 роки. Самостійна. Чи потрібен їй диктат? / Т. Романюк // Віче. – 2013. – № 15. – С. 2-3.
71. Рабинович П., Лобода Ю. Соціальна сутність держави: теоретико-методологічні засади дослідження / П. Рабинович, Ю. Лобода // Право України. – 2001. - № 8. – С. 17-15.
72. Савченко С. С. Висока мета : до Дня Незалежності України (1991) / С. С. Савченко // Календар знаменних і пам'ятних дат. – 2011. – № 3. – С. 87-93.
73. Савченко С. С. Україна: шлях у майбутнє : до 19-ї річниці проголошення незалежності нашої держави / С. С. Савченко // Календар знаменних і пам'ятних дат. – 2010. – № 3. – С. 84-88.
74. Сокурєнко О. Становлення України як суверенного суб'єкта міжнародних відносин (1990-1991 рр.) / О. Сокурєнко // Підприємництво, господарство і право. – 2007. – № 8. – С. 155-160.
75. Симончук О. Класова дія: тенденція формування соціальних класів в Україні: [в період незалежності] / О.Симончук // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2011.–№ 4.–С. 50-96.
76. Сергійчик В. Та, що постала у боротьбі. Кроки до незалежності України / В. Сергійчик // Військо України. – 2016. - №8(190). – С.46-49.
77. Снегірьов В. До питання про історичні етапи становлення держави (понятійно-термінологічний аспект) / В. Снегірьов // Молода українська держава на межі тисячоліть: погляд в історичне майбутнє демократичної, правової держави Україна: збірник наук. праць. – Львів, Львівський інст-т внутр. справ, 2001. – С.230-236.
78. Стретович В. Правова система України: загальна характеристика сучасного стану формування / В. Стретович // Право України. – 1998. - № 2. – С.3.

79. Туглук В. Від протистояння до державотворення / В. Туглук // Урядовий кур'єр. – 2013. – № 153 (23 серп.). – С. 6.
80. Туглук В. День, що змінив хід історії / В. Туглук // Урядовий кур'єр. – 2011. – № 154 . - 23 серпня. – С. 9.
81. Танюк, Л. «Вона прозвучала як сигнал труби...» : до 20-річчя ухвалення Декларації про державний суверенітет України / Л. Танюк ; розмову вів В. Жежера // Голос України. – 2010. – 13 лип. – С. 3.
82. Україна: шлях у майбутнє [Текст]: до 19-ї річниці проголошення незалежності нашої держави // Календар знаменних і пам'ятних дат.– 2010.– №3.– С. 84–88.
83. Федоренко В. Пилипчук П. П. П'ятнадцять років незалежності: кризь призму діяльності інститутів судової влади / П. П. Пилипчук // Вісник Верховного Суду України. – 2006. – № 8. – С. 3-6.
84. Шемшученко Ю. С. Етапи становлення української державності / Ю. С. Шемшученко // Часопис Київського університету права. – 2011. – № 3. – С. 8-10.
85. Шемшученко Ю. Державний суверенітет і правова держава : (до 20-річчя Декларації про державний суверенітет України) / Ю. Шемшученко // Віче. – 2010. – № 16. – С. 2-3.
86. Шемшученко Ю. До питання про формування і розвиток державно-правових інститутів незалежної України / Ю. Шемшученко, Н. Оніщенко // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2012. – № 8. – С. 5-12.
87. Шемшученко Ю. Проблеми розбудови української державності / Ю. Шемшученко // Право України. – 1997. - № 1. – С.
88. Шаповал Т. Народний суверенітет та політичні права і свободи (питання свідношення) / Т. Шаповал // Право України. – 2008. - № 2. – С.9-11.
89. Шлемко В. Це сприймалося як проголошення незалежності / В. Шлемко // Голос України. – 2010. – 15 липня (№129). – С.5.
90. Шевчук Ю. «Так» - державності / Ю. Шевчук // Голос України. – 2006. – 27 липня (№ 137). – С.6-7.

91. Сас О. Верховна Рада Української РСР – безпосередня попередниця сучасного українського парламенту / О. Сас // Віче. – 2011. - № 12. - С. 20-22.
92. Черник Н.С. Духовні та філософські особливості української державності на початку ХХ ст. / Н.С. Черник // Свобода та недоторканість особи - основа сучасного демократичного суспільства: матеріали всеукр. наук.-практ. конф-ї (м. Івано-Франківськ, 08 грудня 2011 р.). – Івано-Франківськ, Ред.-вид. від. ун-ту права ім. Короля Данила Галицького, 2011. – С. 192-197.
93. Ющик О. Проблема співвідношення Декларації про державний суверенітет і Конституції України в контексті правової держави / О. Ющик // Віче. – 2010. – № 16. – С.
94. Ющенко В. Декларація єднання та співпраці заради майбутнього України / В. Ющенко, В. Литвин, Ю. Єхануров // Урядовий кур'єр. –2005. –№ 174. –С. 2 16-17.
95. Юсов А.В. Держава як головний інститут політичної системи сучасного суспільства / А.В. Юсов // Часопис Київського університету права. – 2008. - № 3. – С.78-82.

Додаток 1.

Глосарій

ГРОМАДЯНСТВО - це юридично визначений, стійкий, необмежений у просторі правовий зв'язок між особою і певною державою, що визначає їхні права та обов'язки . **Громадянство** передбачає певну сукупність взаємних політичних, соціальних та ін. прав та обов'язків.

ДЕМОКРАТІЯ – форма державного устрою, що характеризується наявністю представницьких установ і участю народу в управлінні державою.

ДЕРЖАВА- політичне утворення з визначеною територією, економікою і політичною владою.

ДЕРЖАВНІСТЬ - специфічна ознака державно-політичної організації суспільства. Термін має багато значень і вживається:

- а) як синонім держави в цілому чи держави відповідного історичного типу (феодална держава, буржуазна держава тощо);
- б) для характеристики системи (механізму) політичної організації суспільства;
- в) з метою визначення ступеня розвитку системи органів держави (державного апарату);

Характер державності обумовлений обсягом суверенітету тієї або іншої держави. У незалежній Україні головними факторами суверенної держави є специфічні форми державної політичної організації суспільства

ДЕРЖАВНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ — верховенство держави на своїй території і незалежність у міжнародних відносинах. Верховенство держави означає дію в межах її території тільки однієї публічної влади, яка визначає повноваження усіх державних органів і посадових осіб, а також підлеглість цій владі всього

населення території. Незалежність держави в міжнародних відносинах — це її непідпорядкованість будь-якій зовнішній владі, владі інших держав.

ІДЕОЛОГІЯ – система політичних, економічних, правових, моральних, естетичних філософських і релігійних поглядів, що виражають інтереси певних класів або соціальних груп.

ДИСЛОКАЦІЯ ВІЙСЬК — розміщення (розквартирування) збройних сил, головним чином в мирний час.

ІДЕЯ – форма духовно-пізнавального відображення певних закономірних зв'язків та відношень зовнішнього світу.

Майдан Незалежності - центральна площа Києва. Розташований між Хрещатиком, вулицями Бориса Грінченка, Софіївською, Малою Житомирською, Михайлівською, Костьольною, алеєю Героїв Небесної Сотні, вулицею Архітектора Городецького та провулком Тараса Шевченка.

НАРОДНІСТЬ – мовна, територіальна, економічна й культурна спільність людей, що історично склалася і передує нації.

НАРОД – (грецькою — *ἔθνος* (*етнос*)) — багатопланове поняття, яке може мати такі значення:

- Народ — населення держави, мешканці країни.
- Народ — громадсько-політична сила, на яку опирається офіційна влада в країні
- Народ — форма національної та етнічної єдності (нація, народність, іноді плем'я).
- Народ — взагалі люди, переважно у великій кількості.

НАЦІОНАЛІЗМ – радикальний політичний напрям; ідеологія, психологія, соціальна практика, світогляд, відповідно до яких нація вважається головним і вирішальним чинником історії, її інтересам підпорядковані всі елементи суспільного життя.

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ - можливість приймати самостійні рішення, які підкорюються власним бажанням та інтересам і не потребують зовнішніх

вказівок та наказів. Незалежність для держави — політична самостійність, відсутність підлеглості, суверенітет.

НАЦІОНАЛЬНІ МЕНШИНИ – групи громадян певної держави, які не є представниками титульного етносу, виявляють почуття національного самоусвідомлення та спільності між собою.

НАЦІОНАЛЬНЕ СВЯТО (державне свято) — різновид свята, що має відношення до відзначання дати набуття незалежності певною нацією, дати заснування національної держави тощо. В Україні припадає на 24 серпня.

ПАРЛАМЕНТСЬКО-ПРЕЗИДЕНТСЬКА РЕСПУБЛІКА – це один з видів змішаної форми правління, який поєднує ознаки парламентських і президентських республік.

ПАРЛАМЕНТСЬКІ ВИБОРИ – позачергові вибори народних депутатів Верховної Ради України

СПІВДРУЖНІСТЬ НЕЗАЛЕЖНИХ ДЕРЖАВ (СНД) - регіональна міжнародна організація, до якої входять деякі пострадянські країни.

ТРИЗУБ (варіант — *Тризуб*) — український національний герб, сучасний державний герб України у формі золотого тризубця особливої форми на синьому полі; у минулому — герб князів Рюриковичів і Київської Русі.

Додаток 2.

Іменний покажчик

Б

Брюховецький В'ячеслав

Боеслав Марко

Бубка Сергій

Баюл Оксана

Бандера Степан

Г

Гройсман Володимир

Гончар Олесь

Д

Джамала

Є

Єльцин Борис

К

Кучма Леонід

Кравчук Леонід

Клінтон Білл

Кравець Інеса

Каденюк Леонід

Колодзінський Михайло

Коновалець Євген

Л

Липинський В'ячеслав (Вацлав)

М

Міхновський Микола

Михальченко Микола

О

Ольжич-Кандиба Олег

П

Порошенко Петро

Плав'юк Микола

Патон Борис

Павличко Дмитро

Р

Різатдінова Анна

С

Стецько Ярослав

Т

Теліга Олена

Ф

Франко Іван

Ш

Шевченко Тарас

Шевченко Андрій

Я

Яворівський Володимир

Янукович Віктор

НАВЧАЛЬНО-ДОВІДКОВЕ ВИДАННЯ

***В Україні
наша доля й воля***

**Тематичний бібліографічний покажчик
до 25-ї річниці Незалежності України**

УКЛАДАЧ: Чікальова Світлана Олексіївна

Редакційно-видавничий відділ Івано-Франківського університету права
імені Короля Данила Галицького
м. Івано-Франківськ, вул. Коновальця, 35
E-mail:inst/doktor@gmail.com

